

Pateikt paldies

Kurzemnieks tradicionāli piedāvā bezmaksas iespēju Ziemassvētku numurā pateikties labiem ļaudīm, dienestiem, uzņēmumiem u.c. par atbalstu vai prieku un pārsteiguma sagādāšanu šajā gadā.

Sūtiet savu paldies un laba vēlējumu (bez dzejas rindām) e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv vai iemetiet redakcijas durvju kastītē līdz 18. decembrim!

2. lpp. Kas notiek partijā KP.V.LV?

3. lpp. Bērnu vajag iesaistīt ikdienas gaitās, saka psihoterapeite Sandra Pūce.

4. lpp. Kad recepšu zāles ved uz mājām?

Pielikums

RADQŠĀ Kuldīga

Tagadmāksla nākotnei

Meklējiet iekšlapās!

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 98
(11 629)

Piektdiena, 2020. gada 11. decembris

Atvērta Sapņu tirgotava

„Es esmu sapņu pārdevēja, kas apmeklētājiem palīdzēs no šī piedāvājuma sameklēt katram savu īpašo sapni,” saka Agita Vilnīte, kura ar Kuldīgas biznesa inkubatora atbalstu sākusī ražot lina izstrādājumus un pirmssvētku laikā strādā *Sapņu tirgotavā*.

Gardumi, rotas, rotaļlietas, spēles, apģērbi, gleznas, pakalpojumu dāvanu kartes un citi vietējo uzņēmēju ražojumi tagad atrodami Kuldīgas *Sapņu tirgotavā*.

Ap 40 Kuldīgas biznesa inkubatora dalībnieku veikaliņš Baznīcas ielā 17 strādās trešdienu, ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz 23. decembrim. Inkubatora vadītāja Līga Raituma stāsta, ka līdz šim uzņēmēji pirms Ziemassvētkiem savu produkciju piedāvājuši stikla namiņā Rātslaukumā, bet šogad koncepcija mainīta epidemioloģiskās situācijas dēļ: „Dalībnieku atsaucība bija liela, tādēļ te

ir plašs preču klāsts. Šī ir iespēja parādīt, kas inkubatorā dzīvo, apskatīties *dzīvajā*, nevis tikai sociālajos tīklos vai katalogos. Iedzīvotāji var iegādāties Ziemassvētku dāvanas, atbalstot vietējos uzņēmējus. Mūsu dalībnieku skaits katru gadu aug, un pašlaik ir 37 inkubācijā un 19 aktīvie pirmsinkubācijā.”

Jolantas Hercenbergas
teksts un foto

Kāds bijis Kuldīgas apriņķa policijas sākums? Kas iecirkni vadījuši kopš Atmodas laika? Un ko dara pašvaldības policija? ➔ **5. lpp.**

Mežaines poligonā trenējas iznīcinātāji. Vai iedzīvotāji pacieš arvien lielāku troksni? ➔ **4. lpp.**

Skrundas bibliotēkas vadītāja **Gunita Strode**. ➔ **6. lpp.**

Otrdien, 15. decembrī:

- Labu darīt – dažādas iespējas.
- Kas jauns Turlavā.
- Novadu reforma un skolas.
- Santas Misiņas vegānās kūkas.
- Lai saglabātos laba redze.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Patiesība ir katram sava

Jolanta Hercenberga

„Ja gribi mainīt pasauli, ej mājās un mīli savu ģimeni!” tā reiz esot teikusi māte Terēze. Tieši tādu attieksmi pret dzīvi šajā laikā gribas ieviest savā ikdienā.

Vēsturiski šis man šķiet kā robežšķirtnes laiks, par kuru pēc gadsimtiem vēstures grāmatās rakstīs kā par radikālu cilvēces dzīvesveida pārmaiņu posmu. Un, visticamāk, ne grāmatās, bet kādās citās informācijas krātuvēs, par kurām šodien nespēju iedomāties.

Jaunais vīruss ienesis tik daudz jezgas, ka ne visam izsekot līdzi, ne visu saprast. Attālinātās mācības un darbs. Potēties vai nepotēties? Maskas nēsāšana ir efektīva vai neefektīva? Piespiedu dīkstāve daudzos uzņēmumos veselības saglabāšanas dēļ sevi attaisno vai arī ir nekam nevajadzīga ekonomikas graušana?

Internets mudž no viedokļiem. Katrs saka, ko domā par katru jautājumu. Iesmej par tiem, kuri pieņem un maina lēmumus par nosacījumiem. Izskan sazvērētības teorijas, un daudzi pauž gatavību par savu viedokli kāda jautājuma risināšanā iestāties ne tikai ar vārdiem, bet jau spēcīgākiem ieročiem. Kaut gan visbiežāk nevis risināšanā, bet kaut kā gāšanā. Atlaist! Nomest no posteņa! Bet ko vietā? Visbiežāk par to padomāts nav.

„Vesela saprāts ir mūsu izpratne par kādu pareizību un nepareizību. Tādēļ gudrāk būtu vairāk analizēt pašam un mazāk censties pārliecināt citus.”

Pēteris Kļava savā lekcijā *Vai nākotni var paredzēt saka:* „Reti kurš cilvēks pēc skolas durvju aizvēršanas turpina izglītoties, izziņāt kādu jautājumu padziļināti un sekot līdzīdri paradigmu maiņai tajā līdz ar zinātniskajiem pētījumiem. Toties par visu pasaulē notiekošo ikvienam ir viedoklis.

Spridiet paši, cik pamatots tas var būt, cik patiesībai atbilstošs! Varbūt tā ir tikai šī cilvēka interpretācija? Varbūt viņam tas der, bet tev ne?” Varbūt ir vērts uz notiekošo paraudzīties no šāda viedokļa?

Man arī ir viedoklis par masku nēsāšanu – uzskatu, ka tā no saslimšanas ar vīrusu nepasargā. Bet, vai tā ir, es nezinu. Tās ir manas domas. Ne jau nu dziļos pētījumos balstītas, bet no man līdz šim pieejamās informācijas izrietošas. Nevienam nevar liegt – es drīkstu domāt, ko vēlos, bet būtu mulķīgi, ja es savu viedokli tagad par katru cenu censtos iestāstīt citiem kā īsto un vienīgo pareizo. Es arī nepiekrītu tam, ka, atļaujot man iet tirdzniecības vietā, bet dažas dienas nedēļā neatļaujot no dažiem plauktiem ņemt konkrētas preces, tiek mazināts risks saslimt. Nepiekrītu, jo neredzu argumentāciju, bet arī nesaskatu vajadzību citiem censties to iestāstīt kā vienīgo patiesību. Mēs nevienam nevienā situācijā neredzam visus aspektus jeb pilnu ainu.

Kas vērtējam, vai šis uzskats vai rīcība atbilst veselajam saprātam. Bet kas tas tāds ir? Alberts Einšteins sacījis: „Vesela saprāts ir aizspriedumu kopums, kas apgūts līdz 18 gadu vecumam.” Tas, protams, dzīves laikā tiek papildināts, bet katra veselais saprāts vienāla ir mūsu pašu aizspriedumu kopums. Mūsu izpratne par pareizību un nepareizību. Tādēļ gudrāk būtu vairāk visu analizēt pašā vajadzībām un izmantošanai un mazāk censties pārliecināt citus.

Bet šī nav vienīgā patiesība! Kāds grib cīnīties, un arī viņam taisnība.

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

Daudzpusīga un ļoti interesanta avīze

Novadniece Velta Salmgrieze vairāk nekā 25 gadus dzīvo Rīgā, kur audzina mazbērņus un māsas bērņus, taču pirms tam tikpat ilgi nostrādājusi *Kurzemniekā* par žurnālisti.

„Savā darba pieredzē vienu otru pat sakaitināju. Gribēja mani pat sūdzēt tiesā, bet neiesūdzēja, jo pēc horoskopa esmu Lauva,” smejas Velta.

„Mīļi, ka avīzīte par mani atceras! Lasu to regulāri. Mani ļoti interesē dzimtā puse, jo esmu no Kuldīgas rajona, pazīstu tur daudzus cilvēkus. Lasu arī par suitiem. Lasīju, kā Lidija Jansone saglabā suitu tradīcijas, dziedāšanas manieri, seno celtniecības stilu. Man patīk Alberta Dintera konkrētie raksti. Ļoti interesē pāri, kas ilgu mūžu kopā nodzīvojuši. Tā ir liela māksla. Prieks lasīt arī par daudzu pazīstamu cilvēku atvasēm. Vēl man patīk vēsturiskie materiāli. Ar interesi lasīju par bijušo Kuldīgas bibliotēkas vadītāju Ainu Laksbergu. Es vienmēr sāku ar pirmo un otro lapu, un man ļoti patīk žurnālistu redzējumi. Padodu tālāk rakstus, kas varētu interesēt vēl kādu.

Ja salīdzinu ar citām agrāko rajonu avīzēm, man šķiet, ka *Kurzemnieks* ir tāds daudzpusīgāks. Avīze ir labi lasāma – pat nevaru iedomāties, kā vēl pietrūktu. Ja salīdzina, kāda tā bija padomju gados, kad brīvība nebija tik liela, tagad tiešām tā ir ļoti interesanta.”

TRĪS PAR VIENU

6. decembrī partijas KPV.LV ārkārtas sapulcē atsaukta valde, pārmetot tai komunikācijas trūkumu, nepamatotu naudas izlietojumu, statūtu un normatīvo aktu pārkāpumus. No valdes izbalsots Saeimas deputāts, kuldīdznieks Ēriks Pucens. Turklāt Ralfs Nemiro un Atis Zakatistovs arī izslēgti no partijas.

Kas ar partiju KPV.LV notiks tālāk?

GATAVA ATTĪRĪTIES

1. Elita Lazda, KPV.LV jaunās valdes locekle:

– Viena no mūsu partijas galvenajām vērtībām ir bijusi iekšējā demokrātija, brīva viedokļu apmaiņa. Brīdī, kad parādījās autoritārisma tendences un neiecietība pret dažādiem viedokļiem, partijas biedri bija vienoti savā vēlmē to nekavējoties novērst un attīrīties.

Šāda nostādne acīmredzot daļu no mūsu vadītājiem ir sabaidījusi. Strau-

ji samazinājās informācijas apmaiņa starp valdi un partijas biedriem, un radās sajūta, ka arī frakcija Saeimā dzīvo savu dzīvi, nerēķinoties ne ar partijas vērtībām, ne ar biedru viedokli. Brīdī, kad biedri gaidīja atbildi par partijas rīcību Rīgas pašvaldības ārkārtas vēlēšanās, nekāda situācijas izvērtējuma nebija. Kad jautājumus sāka uzdot tieši un tika rosināts sasaukt kopsapulci, partijas valde ne tikai izvairījās, bet arī mēģināja no

aktīvākajiem biedriem atbrīvoties, pat nemēģinot savu rīcību skaidrot. Pretēji lozungiem partija, kas ievēlēja Saeimā, šādi pierāda, ka tās vadības acīs solījumi ir tikai tukši vārdi.

Ārkārtas biedru sapulces organizatori valdei sūtījuši vairākas vēstules un iesniegumus, aicinot uz sadarbību, bet paši radām risinājumu – šajā aizliegumu pilnajā laikā sapulci sasaucām attālināti. Tur skaļi, atklāti un pārliecināti paudām savu nostāju.

SAPULCI NEATZĪST

2. Ēriks Pucens, Saeimas deputāts no KPV.LV, kuldīdznieks:

– Biedri vēlējas sasaukt partijas ārkārtas kongresu. Mēs, valde, ņemām vērā infektologu ieteikumus: šāds pasākums klātienē notikt nedrīkst, jo tad tiks pārkāpti ierobežojumi. Izsludinājam 12. decembrī attālinātu sapulci, nodrošinot juridiski apstiprinātas balsojuma formas. Piedāvājam arī biedru ierosināto dienas kārtību.

Daļa uzskatīja, ka vēlamies kaut ko novilcināt, tādēļ gāja savu ceļu. Viņiem ir tādas tiesības, bet mēs 6. decembra sapulces lēmumus neatzīstam. Partijas valde vērsusies policijā ar iesniegumu par reiderismu. Jā, mūsu partijai ir kaut kādi resursi. Varbūt kādam ir vēlme patraucēt politisko kursu. Pieļauju, ka iemesli var būt gan politiski, gan finansiāli. Esam vērsuši uzmanību arī uz to, ka

sapulci sasaukušo vidū ir tādi, kuri vairs nav partijas biedri, piemēram, Lauris Zīverts, kurš bija valdes loceklis, bet no partijas tika izslēgts par neordinārām darbībām. 12. decembra sapulcē ir daudz pārrunājama. Mums priekšā partijas identitātes maiņa, pašvaldību vēlēšanas. Aicinu visus biedrus, arī tos, kuri piedalījās viltus sapulcē, piedalīties šajā! Uzskatu, ka tas ir viņu pienākums.

GAN JAU IZVEIDOS JAUNU KUNKULI

3. Maija Kūle, filozofe, Latvijas Universitātes profesore:

– Tas jau no sākuma bija skaidrs, ka tā jūks un bruks. Kad tā uzradās kā Kaimiņa partija – uz citu politiku fona samērā jauna un atraktīva, ar ļoti labu reklāmisko efektu *Kā var nesolīt*, tajā salasījās visdažādākie cilvēki. Tas labi redzams no viņu deleģētā ministru sastāva. Tur ir cilvēki no veikaliem, arī no filozofu aprindām, piemēram, Zakatistovs. Šķita, ka doktors ar ASV izglītību ideju ziņā ienesīs kādu racionālo kodolu. Diemžēl sastāvs bijis tik raibs, tik pretrunīgs, iespējams, arī varaskārs, ka sašķīšanu varēja gai-

dīt. Saeimā viņiem sava vieta četrus gadus ir, lai kā viņi grūstītos.

Uz nākamajām vēlēšanām, domāju, kāds jauns kunkulis saveidosies. Viņi ir paostījuši varu, sapratuši spēles noteikumus, gan jau atradīsies arī sponsori. Daļa atkritīs, būs noguruši, jo politiķu dzīve nav tā vieglākā. Bet tie, kas nebūs visu varaskāri izpumpējuši, kunkuli saistīs. To mēdz saukt par populismu jeb tautas varu. Negribu apvainot tautu – tā nav tik dumja. Tauta balso par plašu partiju spektru, bet tādi atraktīvi veidojumi ar pareizu tābrīža politisko ožu un solījumiem spēj uz brīdi cilvēku prātus ietekmēt.

Pieļauju, ka daudzi viņu vēlētaji to tagad nožēlo.

Tas darbojas visā mūsdienu pasaulē. Cilvēkus vajag izglītēt – nevajag skriet uz katra aktiera brīcienu vai dziesmu. Mierīgāk un lēnāk! Jāpadomā, kādu dzīvi gribam: vai vairāk sociālismu, kurā lielāki nodokļi un palīdz visi, vai liberālismu, kurā katrs kuļas pa tirgu, dzīve ir bagātīgāka, tomēr ir daudz zaudētāju, vai konservatīvismu, kurā visi vairāk ir kopā un balstās tradīcijās bez kapitālistiskā *zobs pret zobu*. Tās ir cilvēciski saprotamas lietas.

Inguna Spuleniece

RUNĀ SPECIĀLISTS

Bērnu vajag iesaistīt ikdienas gaitās

Sandra Pūce, psihoterapeite, slimnīcas Ģintermuiža virsārste

Ierobežojumu un daļēji attālinātās mācīšanās laiks ir gana grūts ne vien vecākiem, bet arī bērniem. Ir tādas atveses, kuras labprāt sēž mājās, bet citiem bērniem sabiedrība vajadzīga arī ārpus mācībām un sēdēšana četrās sienās ir nepanesama. Kā šo laiku kopā pārciest?

Vispirms vecākiem jāsāk saruna pašiem ar sevi. Šāda laika var vairs nebūt, un tas jāuztver nevis kā sods, bet kā izdevība. Ja viss būtu kā parasti, tad vecāki būtu aizņemti ar saviem darbiem un jaunieši darītu savas lietas. Būtu ritenis, kurā trūka laika pabūt ar bērniem. Tāpēc šī ir iespēja salabot vai uzbūvēt jauna tipa attiecības ar bērniem.

Pirmais ieteikums: uztveriet mazo kā personību. Vienalga, vai viņš ir bērnodarziņš vai pirmo klašu skolēns, vai jau lielāks. Tā ir personība, tikai atbilstoša savam vecumam. Prasiet viņa domas dažādos jautājumos, runājiet par emocijām! Lai kādas nebūtu atbildes, prasiet bērniem ieteikumus, padomus! Tā būs tā atgriezeniskā saite, pēc kuras varēsīm saprast, kas notiek bērnam iekšā: ko viņš domā, ko jūt.

Otrs ieteikums: ja gribat ko panākt, bērns jāiesaista. Ja runa ir par istabas uzkopšanu, tas nav jāuzver kā bērna pienākums, lai gan pienākumu viņam ir daudz. To vajag pavērst kā iesaisti, piemēram, pajautājiet, ko no uzkopšanas darbiem viņš darītu

vislabāk. Un ļaujiet! Vairāk dariet kopā, tīriet, savāciet sētu! Nāk svētki, un arī istabu vai mājas pušķošana var būt kopīga nodarbe. Ja bērnam tas patiks, viņš to turpinās darīt. Galvenais ir saprast, ka bērns nav universāls kareivis, kuram dot pavēles. Tā nebūs. Ja arī būs, tad bērns būs kā ezītis, kuram noskuj adatas. Nevarīgs, tāds, kuru visi apceļ, nespurains. Bērnam jābūt spurainam.

Nākamais: jācenšas dzīvot tā, lai būtu interesanti. Šobrīd apkārt valda smagums no tās informācijas gūzmas, kas mums veļas virsū no visām malām. Ar to nedrīkst apkrauties, un to nevajag uzgāzt bērniem. Kā to izdarīt? Ļoti vienkārši. Visveselīgākie ir joki, spēles elementi. Ja mēs sevi uzskatām par gudrākiem, pieredzes bagātākiem, tad mums jāspēj saprast, kā bērnu vienā vai otrā nodarbē iesaistīt, piemēram, lasīt grāmatas, spēlēt atbilstošas spēles. Viens no veidiem ir tāds kā raidījumā *Bez tabu*, kura beigās vadītāji uzdod vērigākā skatītāja jautājumu. Tāpat var darīt ar bērniem. Pēc grāmatas izlasīšanas vai filmas noskatīšanās viņam uzdot jautājumus par to, un, ja atbilde ir pareiza, bērns saņem nelielu balvu. Tai nav jābūt lielai, un pirms tam var noskaidrot bērna vēlmes, bet tas nenozīmē, ka tās visas jāizpilda. Bet tā mēs sapratīsim, kas bērnam ir svarīgs, ko viņš grib, un tad jau varam viņam palīdzēt sasniegt mērķus.

Mazsvarīgas nav arī tādas fiziskās nodarbes, kas labi palīdz izlādēt dusmas. Es nereti saku, ka puišiem mājās ir vajadzīgs boksa maiss, ko padauzīt, bet meitenēm, kad dusmas smeļas pāri malām, jāuzgriež skaļa mūzika un kārtīgi jāaizdejojas, jāizlēkās. Arī rīta rosme palīdzēs. Iespēju ir daudz – galvenais ir iesaistīties pašam, iesaistīt bērnu un mājas dzīvi vadīt kā dzīvi darba un atpūtas noietnē.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Es ticu Dieva pamatprincipiem.

Tam, ka Viņš gādā par mums un ar eņģeļu palīdzību mūs stūrē, ja darām savu daļu – esam labās gribas cilvēki, kuri no sirds vēlas iet uz pareizo pusi. Tāpēc domāju, ka no augšas mums nāk palīgā,” saka klavierbūves meistars Dāvids Kļaviņš.

LASĪTĀJA ROSINĀTS TEMATS

„Ja taisa, tad tā kā sev”

Lapegļu ielā paredzētās laternas vietām atradīsies kokiem pārāk tuvu.

Tā sacīja Kuldīgas novada domes deputāte Sigita Vaivade, deputātiem attīstības komitejā stāstot par apgaismojumu Lapegļu ielā.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka to tur iekārto SIA KCE. Pēc arhitekta Alda Orniņa ierosinājuma S.Vaivade devās apskatīt, kā apgaismes stabi izvietoti. Deputāte pārliecinājusies, ka vismaz četri stabi uzlikti lapeglēm pārāk tuvu, kaut vieta ļaujot atkāpties. Viņaspāt, gadiem grūti iekoptās egles izpletīsies tā, ka apgaismojums to zarus pazudīs. Tad nāksies kokus nozāgēt.

Domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons atzina, ka apbūves standarti nav pārkāpti, bet īsti labi arī neesot.

Būvvaldes vadītāja Nellija Dziedātāja Kurzemniekam paskaidroja, ka notikusi saruna ar A.Orniņu. „Lapegles stādītas laikā, kad viņš bija Kuldīgas galvenais arhitekts, tādēļ viņš šo jautājumu aktualizēja. Cik iespējams, apgaismes stabu vieta ir koriģēta. Skatīsimies, kā lapegļu aleju atjaunot, vecos kokus izkopjot. Var jau būt, ka mazliet palaidām garām to, ka jautājums bija jārisina kompleksi: apgaismojums, kas ir mūsdienu prasība, koki un ietves atjaunošana. Lūdzu arī kolēģus turpmāk šādas situācijas izskatīt kompleksi,” atzina N.Dziedātāja.

Inguna Spuleniece, Alberta Dintera foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kur šogad iegādāšaties dāvanas Ziemassvētkiem?

Lāsma Pļavarāja, pārdevēja:

– Šogad sūtīsim no Īrijas. Man tur dzīvo brālis, un sapratām, ka tur lielāka izvēle. Tuvojoties svētkiem, Īrijā veikali tieši tiek vērti vaļā, lai cilvēki var iepirkties, nevis kā pie mums – viss veras ciet. (Īrijā saslimstība mazinās – red.) Citus gadus gāju uz tirdziņiem, bet diezgan bieži pasūtīju arī internetveikalos, īpaši bērniem.

Silvija Heinacka, pensionāre:

– Tepat pa veikaliem stāigāju un skatos. Man jaunie ierobežojumi netraucē, jo es nestrādāju un man ir brīvs laiks. Mazdēliem grāmatīņas un spēles sapirku, lielajiem vēl kaut kas jāmeklē. Es sāku gatavoties laicīgi, jo izvēle ir plaša tepat mazajos veikaliņos.

Elīna Žukova, veikala Armado īpašniece:

– Šogad ar to neaizrausimies, bet kaut kas jau būs. Kas tad tie par Ziemassvētkiem bez dāvanām? Ir idejas, ko gribas, bet jāatrod, visticamāk, ne Kuldīgā. Parasti vai nu pasūtām, vai braucam uz ārzemēm sapirkt bērniem apģērbu, bet šogad būs jāpērk Latvijā. Jaunais veikalu darba laiks vairumam cilvēku neatļauj neko nopirkt, un tas ir ļoti bēdīgi, jo daudzi paši tai laikā strādā un staigāt pa veikaliem netiek.

MUMS ZVANA

Gaisma vairs neraustās

Kāds kuldīdznieks satraucies, ka Pārventā, Jaunsaimnieku ielā, pie kāda nama laterna patī no sevis iedegas un pēc laika izdziest. Līdzīgi ir citviet pilsētā: dažas raustās, dažās, šķiet, ir sensors, jo tās ir tumšas, bet brīdī, kad iet garām cilvēks, tās uz mirkli iedegas.

SIA KCE biroja administratore Gunta Voitko atbild, ka tā nevajagot būt. Šo laternu spuldzes ir bojātas. Jaunsaimnieku ielā bojājums jau novērsts, bet par pārējiem jāziņo uzņēmumam. Turklāt vēlams norādīt precīzu adresi, lai montieriem nav velti jāmaldās.

Inguna Spuleniece

Par bojātām laternām SIA KCE jāinformē pa tālr. **25444964** (darba laikā), var rakstīt izziņu vai sazināties vietnē *WhatsApp*, rakstīt e-pastā: **ieluapgaismojums@kce.lv**.

PRECIZĒJUMS

No Skrundas uz Kuldīgu var nokļūt biežāk

Pētījumā par veselības aprūpi jaunajā novadā pēc reformas esmu pārpratusi Nīkrāces pagasta pārvaldes vadītājas Ilonas Rītiņas teikto par iespēju no Skrundas ar sabiedrisko autobusu nokļūt līdz Kuldīgai un atpakaļ, lai apmeklētu ārstus. Kuldīgas autoostā apstiprināja, ka starp abām pilsētām darbdienās un sestdienās ir septiņi autobusa reisi. Lūdzu atvainot par pārpratumu!

Inguna Spuleniece

Ginta Laizāne, lombarda darbiniece:

– Es par to vēl neesmu domājusi, drusciņ laiks jau vēl ir. Noteikti internetā no mājražotājiem pasūtīšu. Es jau kādu laiku tā iepērkos: ļoti labas, izdevīgas lietas var atrast, un vienmēr prieks atbalstīt savējos. Kādreiz par dāvanām, šķiet, tā neaizdomājās – gāja iepirkties uz veikaliem vai tirdziņiem, bet tagad ar visiem ierobežojumiem tās var sapirkt daudz pārdomātākas.

Dzintars Heidingers, strādā kokapstrādē:

– Neko vēl neesmu plānojis, bet mēģināšu sapirkt laicīgi. Noteikti pastaigāšu pa veikaliem, jo Kuldīgā visa pietiek. Internetā pasūtītu tikai apavus, bet dāvanas pārku klātienē, lai var kārtīgi apskatīt. Sev dāvināšu autovadītāja tiesības, sievai – vēl nezinu.

Mārcis Ivanovskis, uzņēmuma īpašnieks:

– Nedaudz ir nopirkts. Daži veikali jau izstaigāti. Bez dāvanām nevar: pat tie, kuri saka, ka šogad iztikas bez tām, tāpat būs kaut ko pagādājuši. Saistībā ar jaunajiem ierobežojumiem man šefs (smejas) atļaus iet sapirkt pēc vajadzības, un, ja labi grib, visu var sarunāt. Vienīgi, kam ar dāvanām varētu būt nedaudz grūtāk, ir veci cilvēki, kuri nemāk apieties ar internetu.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

SVĒTDIEN – 3. ADVENTE

Trešā svece pēc kristīgās baznīcas simbolikas vēsta par prieku kā zīmi, ka cilvēks apzinās savu piederību Dievam. Jautājam mūspuses ļaudīm, ko viņiem šis laiks nozīmē.

Liek apstāties un padomāt klusumā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Alsungas posteņa komandieris, katoļu draudzes pārstāvis Hilārijs Lazda vēlētos, lai visi cilvēki kaut vai šajā laikā tik ļoti neaizrautos ar laicīgām izpriecām un ārišķīgām dekorācijām, bet vairāk pievērstos garīgām nodarbēm.

„Manā skatījumā tas, kas pašlaik pasaulē notiek, nevis satracina, bet liek apstāties un padomāt. Tagad jānomierinās, nevis jācepas par to, ka nevar nopirkt kādu lietu, ko pēkšņi sagribēties.

Manā profesijā darba ritms dažbrīd ir galēji pretējs: te steigā jāskrien uz izsaukumu, te atkal miers un klusums, ko izmantoju pārdomām. Ir gada beigas, jāraksta atskaites, tomēr var jau atrast brīžus, lai, kā saka, *nomestu pa bremsēm*, lai saprastu, kas es pats īsti esmu. Man nepatīk, ka daudzi šajā laikā aizraujas ar materiālo. Protams, ir jau sadzīves vajadzības, bet tāpēc reklāmu ietekmē nav jāaizraujas ar pārmērībām. Skrējienā pēc dāvanām var pazust patiesais svētku prieks. Klusumā var atrast Dievu un cerību, bet jāmeklē pašam. Garīgais spēks nekliedz skaļi – to mēs redzam jau no vēstures. Svētajos Rakstos nav kliedzienu un *uzbraucieni*, bet ir miera saucieni pēc prieka.

Šodien mums viss ir pieejams – nopirkt var visu. Tieši tāpēc šis laiks ir spēcīgāks, lai gavētu. Var atteikties no gaļas ēdieniem, bet tikpat labi atīrīšanās dod brīvība no citām baudām, lai dvēselē ir vieta Dievam, Kristus atnākšanai. Viņsvētdien mācītājs mūsu baznīcā runāja par tukšneša nozīmi. Jā, mums laikam tā tukšneša šodien

Jau no bērnības alsundzniekam Hilārijam Lazdam, viņa sievai Zaigai un tagad arī dēliņam Meinardam Ziemassvētku gaidīšanas laiks ir īpašs.

pietrūkst. Ne tiešā nozīmē, ka nu mums pandēmijas laikā kaut kur jātriecas. Būt tukšnesī nozīmē savu iekšējo pasauli izvētīt no nevajadzīgā. Uztaisīsim reiz Ziemassvētkus bez krāšņām, dārgām dāvanām! Varbūt šoreiz nevajag to televizoru par daudziem eiro. Izfiltrēsim vērtīgāko! Tas arī palīdzēs tikt vaļā no bailēm, no neziņas, ko pasaulē iesējis kovids un uzkurinātas negācijas, tostarp politiskas.”

Daina Tāfelberga

Cik ar Covid-19 inficēto ir mūspusē

Kopš pandēmijas sākuma martā Kuldīgas novadā kopējais saslimušo skaits 9. decembrī bija 229, bet Skrundas un Alsungas novadā – joprojām no viena līdz pieciem.

Kā vēsta atvērto datu portāls *Data.gov.lv*, decembra sākumā Kuldīgas novadā bija reģistrēti pavisam 214 saslimšanas gadījumi kopš pavasara, bet līdz 9. decembrim skaits pieaudzis līdz 229. Tātad deviņās dienās atklāti vēl 15.

Kumulatīvais saslimšanas gadījumu

skaits 14 dienās Skrundā un Alsungā arī ir no viena līdz pieciem, bet Kuldīgas novadā – 26. Visaugstākie rādītāji – 36 saslimušie 14 dienās – bija tieši decembra sākumā, pēcāk skaits krities līdz 26 (4. decembrī), tad atkal pieaudzis, un 33 gadījumi 14 dienu laikā fiksēti 8. decembrī.

Latvijā vislielākā 14 dienu kumulatīvā saslimstība uz 100 000 iedzīvotāju ir Krustpils un Aknīstes novadā, Daugavpilī, Iecavas novadā un Jēkabpilī.

Alberts Dinters

Kam piegādā recepšu zāles

„Recepšu zāles mājās nogādājam tiem pacientiem, kuri atrodas karantīnā, jo ir sasirguši ar Covid-19, kā arī hroniskajiem slimniekiem, kuri ir riska grupā. Tas nav interneta veikals, tāpēc katru gadījumu rūpīgi izvērtējam,” skaidro *Benu aptiekas* mazumtirdzniecības projektu vadītāja Diāna Paņina.

Šādi pakalpojumi tiek sniegti, balstoties Veselības ministrijas 18. maija lēmumā. To dara tikai dažas aptiekas Latvijā, un pasūtījumi tiek pieņemti centralizēti. D.Paņina lūdz cilvēkus būt atbildīgiem un zvanīt tikai tad, kad nav neviena radnieka, drauga vai kaimiņa, kas ar zāļu piegādi varētu palīdzēt: „Klients pa tālruni izstāsta, kādas zāles vajadzīgas. Pārlicināties, ka neviens cits tiešām nevar palīdzēt. Ja tā, tad var iegādāties arī citas preces. Šajā gadījumā farmaceits ir

• Ja jāpiegādā recepšu zāles, var zvanīt šādām aptiekām:

Benu – 63664203,
Apotheka – 67718733,
Euroapteka – 20369469.

Piegāde ir maksas pakalpojums.

• Bezrecepšu zāles, uztura bagātinātājus, higiēnas un citas preces var pasūtīt internetā: www.azeta.lv, www.internetapteka.lv, www.apotheka.lv.

tiesīgs jautāt personas datus. Ja zāles aptiekā ir, tās tiek aizvestas tajā pašā vai nākamajā dienā.” Zvanu esot daudz, taču Kurzemē mazāk. Visvairāk to ir Rīgā.

Elisa Rudzīte

Mežainē trenējas iznīcinātāji

Itālijas Gaisa spēku iznīcinātājs Eurofighter Typhoon. Manevrējot tas rada tik spēcīgu troksni, ka nezinātājam varētu likties – pasaules gals klāt...

Pikējoši iznīcinātāji, kas rada pamatīgu troksni, helikopters gaisā, automātisko un strēlnieku ieroču zalves – tie ir fona trokšņi, ar kuriem no 9. līdz 11. decembrim bija jāsadzīvo tiem Skrundas novada iedzīvotājiem, kuru mājas atrodas blakus militārajam poligonam Mežaine.

„Ļoti labi! Lai puiši trenējas, jo kurš gan cits mūs aizstāvēs!” saka Jānis Voldeņars Brasliņš no *Druvaskalniem*. Savukārt Svetlana no viesu nama *Lapsas* atzīst: „Vēl var ciest, bet, ja būs skaļāk un intensīvāk, nāksies rakstīt sūdzību.” Tādi ir divi viedokļi par militārajām mācībām, kurās piedalās Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes gaisa atbalsta kontrolieri, Gaisa spēku helikopters *Mi-17* un Itālijas Gaisa spēku iznīcinātāji *Eurofighter Typhoon*, kas patruļē NATO gaisa telpā virs Baltijas.

Brasliņa kungs atzīst, ka viņam iz-

nīcinātāju troksnis netraucē, jo dzirde esot kļuvusi pavisam vāja. Tā sabojāta, Padomju armijā dienējot kā lielgabaliniekam, līdz ar to viņš militāristu trenēšanos izprot un atbalsta. Savukārt Svetlana nākotnē lūkojas ar bažām: ja mācības kļūs intensīvākas, tas varot pamatīgi ietekmēt viesu nama darbību, jo visi klienti nebūs priecīgi dzīvot tur, kur apkaimē skan šaušana un virs galvām lido iznīcinātāji. Viņa gan domā, ka, visticamāk, sūdzībās neviens neieklausīsies. Kā pirmajā mācību dienā novēroja *Kurzemnieks*, iznīcinātāju troksnis pikējot tuvējā apkaimē ir pamatīgs, skaļa arī kareivju raidīto šāvieni skaņa. Šīs darbības Mežainē ir daļa no mācībām *Winter Strike*, lai trenētu tuvā gaisa atbalsta iekļaušanos uzdevumu izpildē, un tās organizē Sauszemes spēku mehanizētā kājnieku brigāde.

Alberta Dintera teksts un foto

Gan slepkavības, gan pašnāvības mēģinājums

Aizvadītās nedēļas vidū Valsts policija (VP) kādos Kuldīgas kapos atradusi vīrieti, kurš mēģinājis izdarīt pašnāvību nošaujoties. Vēl pirms tam viņš mēģinājis sašaut citu cilvēku.

Kā apstiprina VP, Ventpils iecirknī saņemta informācija, ka Piltēnē vērstis noziegums pret kāda cilvēka veselību, proti, viņa virzienā raidīts šāviens. Iespējama vainīgais notikuma vietu pametis un tika aizturēts Kuldīgas novadā pēc pašnāvības mēģinājuma. Vīrietis nogādāts slimnīcā, kur no traumām miris. Kurzemes reģiona pārvalde sākusī

kriminālprocesu par slepkavības mēģinājumu un procesuālās darbības turpina. *Kurzemnieka* neoficiālā informācija liecina, ka ierocis, kas izmantots gan šaušanai uz citu cilvēku, gan pašnāvībai ir bijis nelegāls. Konflikts starp abām personām izcēlies, iespējams, īpašumu dēļ. Nu jau mirušo vīrieti policija kapos atrada pēc tam, kad kratīšanā viņa dzīvesvietā atrada zīmīti, kurā vīrietis norādījis, ka ir meklējams pie savu vecāku kapa, kur arī mēģinājis atņemt sev dzīvību.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Zvēri uz ceļa, bet pusaudži pulcējas un iedzer

Sagatavojusi Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

No 3. līdz 9. decembrim Kuldīgas pusē reģistrēti deviņi satiksmes negadījumi, tostarp septiņos uzbraukts meža dzīvniekam. Atkārtoti pievērsām uzmanību, ka meža dzīvnieki mēdz iet baros un to uzvedība nav paredzama. Aicinām arī ievērot ceļa zīmes, kas norāda uz to iespējamo klātbūtni. Vēl kāds auto uzbraucis kokam, bet citā gadījumā, neievērojot ceļa zīmi *Dodiet ceļu!*, sadūrušās divas automašīnas.

Ir sākti seši kriminālprocesi, tostarp par motorzāģa zādzību, automašīnas riepu sabojāšanu, patvaļīgu koku izciršanu un miesas bojājumiem.

Sākti vairāki administratīvie procesi par nepilngadīgo atrašanos alkohola reibumā. 5. decembrī saņemta ziņa, ka Kuldīgā kādā dzīvoklī privātā pasākumā piedalās vairāki jaunieši, tā neievērojot epidemioloģisko drošību. Valsts policija tur sastapa 12 jauniešus no vairākām mājām. Desmit bija nepilngadīgi un iereibuši, par to sāktis administratīvā pārkāpuma process. Savukārt pret vienu jauniešu tas sāks par nepakļaušanos policistu prasībām un par to, ka tika traucēts policijas darbs. Viena administratīvā pārkāpuma lieta sāka pret iereibušu autovadītāju.

Kāds bija Kuldīgas apriņķa policijas sākums

1918. gada 5. decembris ir datums, kad dibināta Latvijas policija. Vien dažas dienas vēlāk Kuldīgā sācies mēģinājums izveidot vietējo iecirkni, lai cīnītos ar noziedzību. Tas nav bijis viegli, atzīst policijas vēsturnieks Alvilis Zauers.

DIVU VARU KAŠĶĒŠANĀS

1918. gada 15. decembrī Latvijas pagaidu valdība uz šejieni atsūtīja Kuldīgas apriņķa priekšnieku, cariskās Krievijas armijas virsnieku Eduardu Zariņu, kurš tajos laikos skaitījās arī policijas priekšnieks. Loģiski, ka viņa uzdevums bija pulcēt ap sevi uzticamus cilvēkus un veidot stipru policiju. Par pirmajiem policistiem Kuldīgā kļuva Jānis Granovskis un Mikelis Auzers.

Bet, tā kā E.Zariņš nebija vietējais, ar šo uzdevumu negāja gludi. Kuldīgā tolaik ļoti aktīva bija vietvara jeb pašvaldība, kas policijas priekšnieka amatam jau bija atradusi citu kandidātu – Frici Zāgeri. Līdz ar to Kuldīgā izveidojās tam laikam dīvaina situācija, ka pilsētā policijas bija divas. Gluži kā mūsdienās: Valsts un pašvaldības.

KOMANDANTŪRAS, SARKANIE UN VĒRMAHTA KAREIVJI

Lai arī abas likumus uzraugošās iestādes darbojās, likumiskā vara pilsētā piederēja vācu armijai un komandantūrai. Kādā brīdī okupācijas režīmam likās, ka Kuldīgas pašvaldība ir pārāk kreisi noskaņota, un to likvidēja.

Jau 1919. gada janvārī te nostiprinājās padomju vara – tā izveidoja vietējo miliciju, par kuras priekšnieku uz neilgu laiku iecēla F.Zāgeri. Jau tā paša gada martā karadarbības dēļ pilsētā vairs nebija neviena sarkanā, milicija tika izformēta, par jaunu sākts veidot policiju. To atkal mēģina izdarīt pagaidu valdības ieceltais E.Zariņš.

Vai nu aizejošā sarkano vara, vai arī ienākošie vācieši pilnībā bija izdemolējuši policijas ēku,

1930. gada maijs un jūnijs. Lektori un klausītāji Kuldīgas policijas darbinieku kursos. Otrajā rindā pa vidu – apriņķa priekšnieks Nikolajs Jansbergs.

Kuldīgas apriņķa policisti pie posteņa pilsētas centrā.

kas atradās tagadējā O.Kalpaka ielā 3. Tas viss iegrāmatots apskates dokumentos. Pamazām, pamazām policijas struktūra

Kuldīgā izveidota. Bet ar to peripetijas nebeidzās, jo policijai vara tolaik bija maza. Vislielākā cīņa likumsargiem bija ar vācu

armijas daļu patvaļu, jo tās nodarbojās ar pārtikas rekvizīciju un laupīšanu.

Mierīgs darbs policijai sākās pēc tam, kad no Latvijas tika patriekts Bermonta karaspēks. 1919. gada 16. novembrī tas atstāja Kuldīgu, bet 25. novembrī – Saldu. Savulaik Kuldīgas apriņķa policijā ietilpa gan Kuldīgas, gan Saldus iecirknis.

POLICIJA, MILICIJA, POLICIJA, MILICIJA...

Nākamais gads bija sarežģīts, jo notika daudz laupīšanu, noziedzības līmenis bija augsts, bet pamazām apriņķis atguvās. Latvijas policija te kārtību uzraudzīja līdz pat 1940. gadam, kad valsti okupēja Padomju Savienība. Policija likvidēta, un vasaras beigās Kul-

Latvijas Valsts policijas Kuldīgas iecirknis atjaunots Atmodas laikā.

Līdz šim to vadījuši astoņi priekšnieki: Jāzeps Arols, Gerards Pliska, Ilgonis Heinackis, Dace Čerkašina, Gints Mežiņš, Iveta Būdeniece, Ģirts Kokins un pašlaik Normunds Aleckis.

dīgā atkal sākusī saimniekot milicija, kurā strādājuši komunistu varai simpatizējošie. Neviens no iepriekš Latvijas policijā strādājušajiem darbā netika pieņemts. Kad 1941. gadā Kuldīgā ienāca nacistiskās Vācijas režīms, policija atjaunota. Šoreiz jaunā vara aicinājusi atgriezties tos, kuri tur strādājuši pirms Sarkanās armijas ienākšanas. Bijuši pat sludinājumi vietējā avīzē, ka agrākajiem darbiniekiem jāatgriežas pie pienākumiem. Atgriezās tie, kurus komunisti nebija paspējuši nošaut vai izsūtīt. Bet 1945. gadā policija atkal izformēta un atjaunota milicija, kas Kuldīgā likumu ievērošanu un noziedznieku ķeršanu turpināja līdz pat Atmodas laikiem.

KALIGRĀFISKĀ ROKRAKSTĀ

Kāpēc tik sīki ir zināms par Latvijas policijas Kuldīgas iecirkņa pirmsākumiem? Vēsturnieks uzteic tālāka darbinieku uzcītību, jo 1938. gadā, kad Latvijai bija 20 gadu, Iekšlietu ministrijas administratīvais departaments, kas skaitījās policijas augstākā vadība, izdeva pavēli, ka policijas iecirkņiem jāraksta sava vēsture. To katrs darīja pēc saprašanas, un līdz mūsdienām ir saglabāties ļoti maz šo liecību. Kuldīgas apriņķis bijis izņēmums, jo liecības par pilsētu saglabātas. Ir ieraksti kaligrāfiskā rokrakstā ar visiem pievienotajiem foto.

Kārtība uz ielām – pašvaldības policijas rokās

Ierasts, ka decembrī, kad tiek svinēta Policijas darbinieku diena, lielākoties dzirdam labus vārdus Valsts policijas virzienā, bet nepelnīti tiek piemirsts par pašvaldības policistiem, kuri kārtības uzturēšanā paveic lauvas tiesu.

Kuldīgas novada pašvaldības policija februārī nosvinēja 20. jubileju. 2000. gadā tā sāka darbu četru cilvēku sastāvā, bet pa šo laiku kolektīvs izaudzis līdz 14, un pievienojušies arī četri sertificēti glābēji, kuri uzrauga drošību Mārtiņsalas peldvietā Kuldīgā. Divdesmit gados bijuši trīs

priekšnieki: Guntis Putniņš, Rinalds Gūtpelcs un Kaspars Šabāns. Seši darbinieki te strādā vairāk nekā desmit gadus, bet trīs – vairāk par astoņiem.

Ikdienā bieži nākas sastapt tādus cilvēkus, kuri mēdz pār mēru lietot alkoholu, pakrist ielas malā un tur aizmigt. Pašvaldības policisti pirmie tos savāc visdažādākajā prāta un fiziskās kondīcijas stāvoklī.

Policisti patiesi lepojas ar videonovērošanas kameru tīklu Kuldīgā. Pašos pirmsākumos kamera bija tikai viena, bet nu to ir vairāk nekā 80.

Šajā gadā izdevies ierīkot 11 jaunas, kā arī nomainīt desmit nokalpojušas. Tuvākajos mēnešos plānots uzlikt četras kameras, kas spēj noteikt automašīnu numurzīmes. Tas uzlabos novada iedzīvotāju drošību, kā arī palīdzēs fiksēt un izmeklēt dažādus pārkāpumus.

Kuldīga ir viena no retajām pilsētām Latvijā, kurā ir stacionāras termokameras, kas palīdz cīņā ar maluzvejniekiem. Gada griezumā citiem atbildīgajiem dienestiem tiek izsniegts vidēji 60 videomateriālu no pašvaldības policijas kamerām.

Konfiscētas cigaretes, alkohols, dīzeļdegviela

Šogad Kuldīgas iecirknī sākts 381 kriminālprocešs – par deviņiem mazāk nekā pērn šajā laikā. Izņemti 143,8 litri alkohola, 21 196 cigaretes un 2787 litri dīzeļdegvielas.

Ir atklāti 128 noziegumi, tostarp iepriekšējos gados iesāktajos procesos. Kriminālvajāšanai nosūtīti 106 kriminālprocesi.

Līdz novembra beigām registrēti 28 ceļu satiksmes negadījumi ar cietušajiem, 96 – bez cietušajiem, viens – ar bojāgājušo. Pieķerti 115 autovadītāji alkohola reibumā, bet iereibuši velosipēda vai mopēda vadītāji bijuši 56. Apturēti 47 braucēji bez tiesībām. Atļauto ātrumu pārkāpis 1631 vadītājs.

SARUNA AR JUBILĀRI

Skolotāja grāmatu valstībā

Skrundas bibliotēkas vadītājas Gunitas Strodes bērībā gada pēdējais mēnesis bija balti sniegots, bet par Adventi jeb kristīgo Ziemassvētku gaidām tolaik skaļi nerunāja. Tagad ir otrādi, taču dzimšanas dienas prieks 8. decembrī nav mainījies.

TIKAI REIZI GADĀ

Jubilāre piekrīt, ka daudziem šis laiks šķiet padrums, jo dienas turpina kļūt īsākas, saule tikpat kā neuzspīd. Un, ja vēl sniega pie mums Kurzemē nav... Taču Gunitas izjūtas nav tādas. „Kopš sevi atceros, vecāki vienmēr dzimšanas dienas svinējuši ar tādu brīnišķīgu mājas sajūtu. Visi mani draugi tika saaicināti istabā pie lielā galda. Tā arī cenšos to turpināt svinēt – kopā ar ģimeni un draugiem. Nekā īpaša, tomēr tie ir svētki – katram tādi taču tikai reizi gadā! Nekad prieku nav mazinājis fakts, ka mani svētki iekrīt gada pēdējā mēnesī. Bērniem un vīram dzimšanas diena ir vasarā, un tas kompensējas. Turklāt decembris, manuprāt, nav tumšākais laiks. Mana dzimšanas diena vai nu sakrīt ar

Skrundeniecei Gunitai Strodei decembris, kad viņa nākusi pasaulē, nekad nav šķitis tumšs laiks, jo priecē sirds gaišums.

1. Adventi, vai ir tuvu otrajai Ziemassvētku gaidīšanas laikā tumsa atkāpjas. Tas silda sirdi.”

RAŅĶI PALIKUŠI ATMIŅĀ

Gunita ir dzimusi skrundeniece, pēc toreizējās Liepājas Pedagoģijas akadēmijas beigšanas ilgus gadus dzīvojusi Raņķos un strādājusi sākumskolā, bet pirms gada atgriezies nu jau

aizsaulē aizgājušo vecāku mājās Skrundā. „Raņķi palikuši jaukās atmiņās. Tur pagājusi manu bērnu bērība, skolas gadi. Tiešām labi pavadīts laiks. Bet tagad ļoti laimīga esmu mammas mājā. Par raņķenieci nekad tā īsti neesmu sevi uzskatījusi – vienmēr esmu bijusi skrundeniece.”

Skolotājas profesija, kā saka jubilāre, prātā iesēdusies jau skolas

gados. Vecākiem izvēle šķitusi laba. Augstskola Liepājā vistuvāk mājām, un Gunita devusies tur studēt par sākumskolas pedagogi. Pēc tam kādreizējā kolhoza Ziedonis priekšsēdis Viesturs Meļķis atvilinājies uz Skrundai netālo Raņķu pagastu, jo tur celta moderna sākumskola. Nu jau vairāk nekā desmit gadus tā likvidēta.

PLAŠĀ PROFILA SPECIĀLISTI

Kādā tālaka intervijā Kurzemniekam jubilāre saka: profesiju nekad nemainīšot. Kad Raņķu skoliņa tika slēgta, Gunita laikrakstā izlasījusi sludinājumu, ka Skrundas bibliotēkā vajadzīga vadītāja, un pieteikusies. „Tas ir no skolotāja pienākumiem daļēji atšķirīgs darbs. Kopīgais – darbs ar cilvēkiem: skolā ar maziem bērniem, te vairāk ar pieaugušajiem. Bibliotēka nav tikai grāmatu izsniegšanas vieta – bibliotekārs ir vienlaikus skolotājs, sociālais darbinieks, datortecniārs, literāru pasākumu rīkotājs.”

JAUNĀS SENIORU PĀRIS

Tagad gan pandēmijas dēļ bib-

liotēkā iestājies klusums, tomēr darba pietiek. Gunita šis laiks nav nomācis, vienīgi pietrūkst koncertu, teātra un citu kultūras pasākumu. Arī pašdarbnieku mēģinājumu, pirts un draugu kopābūšanas pietrūkst. Gunita ar vīru Vilni dejo Skrundas senioru kolektīvā *Virši*. Viņa smejas: „Mēs tie jaunie seniori!” Toties vairāk laika atliek mājai – Strodu pāris aizrautīgi ķēries pie remonta. Kad vajadzīga atpūta, Gunita vakaros ņem kādu grāmatu vai žurnālu rokās. Bibliotēkā lasīšanai jau neatliek laika. Viņai patīk daiļliteratūra: dažreiz psiholoģiska satura, retāk detektīvromāni. Līdz ar gadiem gaume neesot mainījies.

Jubilārei vissvarīgāk, lai blakus būtu uzticams plecs. Tāda vispirms ir ģimene. Nav jābūt ik minūti kopā – būtiska ir izjūta. Vīrs Vilnis strādā Kuldīgas novada pašvaldības policijā, abi bērni dzīvo Rīgā: meita Aiva ir trenere un pirmsskolas izglītības sporta skolotāja, dēls Edijs – informācijas tehnoloģiju speciālists.

Daina Tafelberga

Gunitas Strodes arhīva foto

STĀRKA VĒSTIS

Novembrī 36, decembrī pagaidām deviņi

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā novembrī sagaidīti 36 bērniņi – 19 zēni un 17 meitenes, tai skaitā diviņu māsiņa un brālītis. Bet līdz 12. decembrim piedzimuši vēl deviņi mazuļi.

Dvīņiši novembra sākumā piedzimuši ģimenei no Brocēniem.

Brālītis svēris 3,21 kg un bijis 52 cm garš, māsiņa – 3,065 kg smaga un 53 cm gara. Viegļākais mazulis pagājušomēnes – meitenīte, kura svērusi 2,565 kg, bet smagākais bijis zēns – 4,735 kg. Garākais bērniņš – 59 cm garš puisītis, īsākais (meitenīte) –

49 cm. Māmiņu vidējais vecums sasniedzis gandrīz 28 gadus, bet jaunākajai bijuši 18. Šo slimnīcu visvairāk izvēlējušās māmiņas no Kuldīgas, Saldus un Talsiem. Populārākie vārdi mazuļiem: zēniem – Roberts, meitenēm – Emīlija. Vairāki vecāki bērnam devuši

arī divus vārdus.

Šomēnes piedzimuši seši puikas un trīs meitenītes. Vienai meitenei vārds vēl tiek domāts, divi puikas nosaukti par Robertu, pārējiem doti šādi vārdi: Sofija, Estere, Hermanis, Alberts, Justs, Rodrigo.

Elisa Rudzīte

MANAS ATZIŅAS

Ar Dieva svētību un apsardzību

AIGA VAITKUS, dizainere, SIA Royal Key līdzīpašniece, koprades telpas Metro Coworking Kuldīga vadītāja, vizuālās mākslas pedagoģe, trīs bērnu mamma

◆ Man dzīvē vissvarīgākā ir Dieva svētība un apsardzība. Tās sevī ietver mieru.

◆ Vērtīgākā atziņa, ko esmu guvusi: lai notiktu lielas lietas, jāizvēlas darīt arī to, kas ir neērts un tajā brīdī šķiet neiespējams. Piemēram, teikt *pieņemt*. Esmu

šādai pieredzei gājusi cauri un varu teikt, ka piedot ir apzināta izvēle. Sākumā, kad izvēlies to darīt, var pat piedzīvot fiziski sliktu pašsajūtu, bet uzvara ir miers, brīvība un svētības.

◆ Es dzīvē nekad negribētu piedzīvot to, ka manas domas un lūgšanas kāds spēj kontrolēt un ietekmēt.

◆ Mans vislielākais sasniegums ir iedvesmot citus un redzēt, kā tas maina viņu dzīvi.

◆ Man darbā vissvarīgākais ir visos procesos ienest prieku, mieru un svinīgu izjūtu. Lai varam izbaudīt katru dienu.

◆ Godaprāts piemīt taisnīgam, godīgam un sirsnīgam cilvēkam.

◆ Viedums izpaužas tad, kad nav nekur jāskrien, bet var izbaudīt mirkli, kurā esi.

◆ Visvērtīgākā grāmata ir Bībele.

◆ Visvairāk mani apbēdina tie cilvēki, kuriem ir nozagta identitāte, kuri dara amorālas darbības.

◆ Mani iepriecina mīlestība starp cilvēkiem

◆ Smieklīgākais, kas ar mani atgadījies, notika pirms pāris mēnešiem. Ar skaistiem, gariem volāna svārkkiem apmeklēju Rīgā lielveikalu. Braucot pa slīdošajām kāpnēm, svārkki nejauši ierāvās trepju mehānismā, ko nevarēja apstādināt. Tie vilkās tur iekšā, un es smējos. Gluži bez svārkkiem nepaliku, tikai volāns vairs nebija kā volāns, bet kā daudz auduma strēmeļu. Nopētīju un novērtēju, ka šāds dizains ir vēl atraktīvāks. Devos tālāk iepirkties.

◆ Latvija man ir vieta, kurā jūtos kā savā viesistabā. Šeit ir mani cilvēki.

◆ Kuldīga man ir vieta, kurā bērni izdzīvo bērību. Vieta, kas izveido viņu identitāti. Tā ir īpaša dāvana uzaugt Kuldīgas mazajās ieliņās.

◆ No saviem vecākiem esmu aizguvusi neatlaidību, prasmi neturēt aizvainojumu un vienmēr dot vairāk nekā saņemt.

◆ Īsti vīrišķīgs vīrietis ir mans vīrs. Viņš ģimeni redz kā ilgtermiņa investīciju ar visienesīgāko atdevi. Uzraksta īpašus vārdus uz lapiņas un noliek pie brokastīm. Atnes kafiju gultā. Nekad nesaka, ka izskatos slikti.

◆ Īsti sievišķīga sievietē ir maiņa, vērtīga un vienmēr radoša. Ar savu vīziju.

◆ Tuvākās nākotnes vislielākā vēlēšanās ir uzdāvināt sev īpašu laiku, kad varu viena nesteidzīgi gleznot. Par godu vecamtevam iekārtot izstādi ar viņa gleznām.

LAIKA PROGNOZE

Būs apledojušs

Kurzemnieki jautā: „Vai arī pie mums sākusies ziema, ja vairākas dienas jau bijis sals?” Meteorologi atbild: „Par īstu zimu to vēl nevar saukt, jo piecas dienas dienakts vidējai temperatūrai jābūt zem nulles, bet drīzumā atkal kļūs siltāk.”

Valstī sācis iepļūst mitrs gaiss, dažviet smidzina lietus vai snieg slapjš sniegš, paliekošu kārtu neveidojot. Brīvdienās būs gan neliels lietus, gan sniegš. Temperatūra sestdien un svētdien būs starp nulli un –5 grādiem. Tad apledojušs veidojas gan uz brauktuvēm, gan ietvēm. Nākamnedēļ kļūs siltāk visā Latvijā. „Cerība līdz Ziemassvētkiem sagaidīt noturīgu salu un sniegu ir niecīga,” tā LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis. „Kurzemē un daļā Vidzemes vairāk par ziemas apstākļiem varēsīm redzēt sauli.” Meteostacijas Kurzemē rāda, ka sestdien un svētdien temperatūra turēsies ap nulli (dienā pāris grādu virs, naktī grādu zem). Joprojām pūtīs dienvidaustrēnis, bet ne ar tādām nepatīkamām brāzmām kā nedēļas sākumā. Lēns vējš (Viduskurzemē 2–3 m/sek., piekrastē 5–7 m/sek.) turēsies līdz trešdienai. Pie mums dienas būs pārsvarā mākoņainas, tomēr brīžiem var parādīties saule.

Daina Tafelberga

PĀRDOD

Pārdodam svaigi atdzēsētus **CŪKGAĻAS** pusliemeņus (svilinātus). Vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg. Cena – 2,40 EUR/kg. Piegāde bez maksas. Tālr. 28926174.

Pašaudzētu, svaigu **CŪKGAĻU** ar piegādi (ceturtdaļu vai puscūku). Tālr. 27507646.

KARTUPEĻUS 'Vineta' pārtikai un lopbarībai, garšīgi, miltaini. Piegādā. Lūdz, atbalstiet mūs, mazos audzētājus! Tālr. 29831003.

Pārdod pārtikas **KARTUPEĻUS**, 10 eiro/40 kg. Iespēja piegādāt. Tālr. 24118244.

SIENU: no lauka (apsegts); no šķūņa. Varu iekraut, varu piegādāt. Cena, sākot ar 10 eiro. Tālr. 26178646.

SIENU ar piegādi. Tālr. 29185228.

Meža ziedu **MEDU** un **BIŠU MAIZI** ar piegādi. Tālr. 29440622.

Viršu **MEDU** (1 l – 10 eiro, 3 l – 28 eiro), ziedu medu (3 l – 18 eiro). Piegāde. Tālr. 22163980.

GRAUDUS, metināmo aparātu. Tālr. 26064339.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

Pērku **BULDOZERU T130, T100**, autokrānus, celtņus. Rezerves daļām. Tālr. 26100137.

Nopirkšu motociklu **JAWA** vai **IŽ**, arī rezerves daļas un dokumentus. Tālr. 27802708.

MEŽUS, cirmsas, malku. Tālr. 26544462.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, arī izcirtumus. Samaksa darījuma slēgšanas dienā. Tālr. 26360308.

Oša, kļavas, bērza **ZĀGBALĶUS**. Tālr. 29428876.

Zis **SMAIDAS** pērku **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Lāses AM* kautuve iepērk piena **GOVIS**, gaļas **LIELLOPUS, TEĻUS, BUĻĻUS** kautsvārā. Piemaksas par daudzumu. Transports bez maksas. Samaksa par lopiem 7 dienu laikā. Tālr. 29353243.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

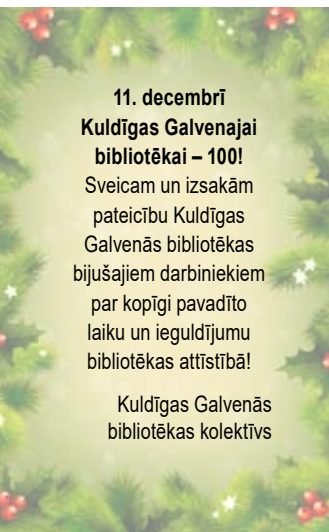
Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

VAJADŽĪGI

SIA *Rajaks* (46102003750), Planīcas ielā 75, – **OPERATORI** un to **PALĪGI** darbam kokzāģētavā. Darba samaksa pēc izpeļņas, sākot ar 600 eiro. Tālr. 29143242.

Mežizstrādes uzņēmums *Kurzemes M.K.* (42102040036) piedāvā darbu harvesteru un forvardera **OPERATORIEM**. Darbs gan LVM, gan privātajā sektorā. Alga: 1500 EUR. Tālr. 26479249.

Es! mūsdienīgi!
www.307.lv
Studinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

APSVEIKUMS

11. decembrī
Kuldīgas Galvenajai
bibliotēkai – 100!

Sveicam un izsakām
pateicību Kuldīgas
Galvenās bibliotēkas
bijušajiem darbiniekiem
par kopīgi pavadīto
laiku un ieguldījumu
bibliotēkas attīstībā!

Kuldīgas Galvenās
bibliotēkas kolektīvs

DAŽĀDI

VEIKALI Liepājas ielā 60 (pārtikas tirgus sētā) turpmāk strādās katru dienu.

Sildīsimies tīrās segās garajos ziemas vakaros! Tīri visu veidu segas ar 20% **ATLAIDI** no 11. līdz 19. decembrim **ĶĪMISKAJĀ TĪRĪTAVĀ PARELLA**, Smiļšu ielā 12, Kuldīgā.

Kuldīgas primārās veselības centrā 16. decembrī 10.00–13.00 **DZIRDĒS APARĀTU** tirdzniecība, rezerves daļas, remonts. Tālr. 26019076.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Ēku siltināšana ar **BERAMO VATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

Siltinām mājas ar **EKO VATI**, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Piedāvājam jūsu mājokļa **SILTINĀŠĀNU** ar dažādiem siltināšanas materiāliem. Tālr. 28102263.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

VĒLAS ĪRĒT

Divi pensionāri meklē vienistabas **DZĪVOKLI** ar malkas apkuri. Tālr. 20152960.

PATEICĪBA

Vēlos izteikt lielu paldies sociālās aprūpes centra *Venta* darbiniekiem, manas krustmātes Annas Vodjaņukas-Leonovas dzīves kvalitātes nodrošināšanā un uzturēšanā. Paldies par attieksmi un kvalitāti senioru aprūpē!

Dace no Ventspils

LĪDZJŪTĪBAS

Kuldīgas novada politiski represēto biedrības biedri skumjās noliec galvas un domās ir kopā ar ANITAS KNŪTIŅAS tuviniekiem, no viņas atvadoties.

*Šīs atmiņas ir saules gabaliņi,
kas visam mūžam nerimst gaismu dot.*
/J.Silazars./

Izsaku visdziļāko līdzjūtību ģimenei, IMANTU KALNIŅU mūžībā aizvadot.
Tuvs Imanta draugs Alberts

Visdziļākā līdzjūtība tev, Valdiņ, no vīra IMANTA atvadoties.

Velta Skudika

*Tajās lapās,
ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Gusta un Aleksandra ģimenei, vecmāmiņu pavadot.

Ēdoles pamatskolas 4. un 6. klases audzinātājas, bērni un vecāki

*Viņš aiziet atvieglots un brīvs,
kur viņu gaida mūža mājas.
Šeit brīdi atdusas – kā dzīvs
zem ziedu segas, smaržu šūpās.*

/V.Brutāne./

Izsakām līdzjūtību Gunitai Gengerei, mammīti smilšu kalniņā pavadot.

Laila, Anita, Arvīds, Valdis

*Skaistākos ziedus tev noplūktu dārzā,
Mijākos vārdus tev sacītu vēl,
Ja tu šai vakarā, klusā un vēlā,
Atnāktu vēl ar mums parunāt.*

/Ā.Elksne./

Skumju brīdī esam kopā ar Ēriku Švarcu, māmiņu mūžībā pavadot.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei.

Pelču pagasta pārvaldes kolektīvs

Paziņojums par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē

Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību *Rīgas satiksme* Kleistu ielā 28, LV-1067, Rīgā; biroja adrese: Vestienas iela 35, Rīga, LV-1035, tālr. 67104800; fakss 67104802, paziņo par **nekustamā īpašuma *Vilkābeles* Skrundas pagastā, Skrundas novadā** (kadastra Nr. 6229 006 0018), **pārdošanu izsolē**.

Izsoles dalībniekam, iesniedzot piedāvājumu, ir jāiemaksā piedāvājuma nodrošinājums 10% (desmit procentu) apmērā no attiecīgā nekustamā īpašuma sākumcenas.

Piedāvājuma nodrošinājuma maksājuma rekvizīti:

RP SIA *Rīgas satiksme*, reģ. Nr.40003619950
a/s *Citadele banka*, konts: LV56PARX0006048641565,
kods: PARXLV22.

Maksājuma mērķis: piedāvājuma nodrošinājums nekustamā īpašuma atsavināšanas izsolei.

Izsoles veids: atklāta rakstiska izsole ar augšupejošu soli.

Piedāvājumi iesniedzami RP SIA *Rīgas satiksme*, Vestienas ielā 35, Rīgā, pirmdien – ceturtdien no 8.00 līdz 16.30, piektdienās no 8.00 līdz 14.00.

Piedāvājumu iesniegšanas termiņš: 2021. gada 11. janvāra 15.00.

Izsole norisināsies 2021. gada 11. janvārī 15.00

RP SIA *Rīgas satiksme*, Vestienas ielā 35.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties, sazinoties ar RP SIA *Rīgas satiksme* kontaktpersonu, kā arī RP SIA *Rīgas satiksme* mājaslapā www.rigassatiksme.lv sadaļā *Iepirkumi un izsoles*.

Kontaktpersona: Rūta Šmite, tālr. 67104863,

e-pasts: ruta.smite@rigassatiksme.lv.

DECEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 14. decembra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kā sauc aptieku, kuru vada Aiga Zariņa?

Atbilde. Aina Laksberga Kuldīgas bibliotēku vadīja 38 gadus.

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkans, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Velta Višņevska, Rasma Stepe, Daina Gerente, Gunta Grundmane.

Konkursu atbalsta veikals **Pindzele**.

ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJAS LAIKĀ
laikraksta *Kurzemnieks* reklāmas nodaļa
darbdienās atvērta
no 9.00 līdz 12.00.

Pārējā laikā sludinājumus, reklāmu var ievietot portālā 307.lv (nospiežot ikonu *Kurzemnieks*) vai sūtīt e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Informācija pa tālr. 25466688.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
- Pareģošana
- Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)

Tel. pierakstam
26381988

Pieņems Kuldīgā
15. decembrī.

Sertifikāta Nr. 67

VĀRDADIENAS

No 12. līdz 19. decembrim
 12. Otilija (102), Iveta (8731)
 13. Lūcija (1454), Veldze (14)
 14. Auseklis (87), Gaisma (33)
 15. Johanna (44),
 Hanna (492), Jana (4402)
 16. Alvīne (161)
 17. Hilda (161), Teiksmā (134)
 18. Kristaps (8151), Kristis (897), Kristofers (1093),
 Klīnta (385), Kristers (3021)
 19. Lelde (1658), Sarmis (97)
Populārākie: Iveta un Kristaps.

Par godu tētim

Jana Štūlberga, uzņēmēja:
 – Manu tēti sauc Jānis. Mani kā pirmo bērnu ģimenē viņam par godu nosauca līdzīgā vārdā. Priecājos, ka vecāki tā nolēma. Jaunākie brāļi un māsa mani bērībā sauca par Nani un Ani. Droši vien tāpēc, ka burtu j bija grūti izrunāt. Man tas izklausās tā mīli. Draugi reizēm sauc par Jančuku – arī tas ir forši. Vārdadienu vienmēr svinu. Tā ir Adventes laikā, un tas man patīk: īpaša gaisotne, īpaši sajūtos arī pati.

Laikraksta *Kurzemnieks*
KALENDĀRU
2021. gadam
 var iegādāties redakcijā,
 veikalā *Dārziņš*,
 Jāņa Rozes un
Zvaigznes grāmatnīcā.

JOKI

Kurā tikšanās reizē meitenei drīkst teikt, ka man ir sieva?

.....

Bargs ir likums, kamēr to nepakutina ar naudas žūksni.

.....

Neuzdrīkstieties teikt man patiesību – tā traumē manu pārliecību!

.....

„Nu, kaut kā tā...” noteica ķirurgs, šūdams ciet pacienta vēderu.

Ja iecerētais sāk interesēties par tavu pagātni, tev ar viņu nebūs nākotnes.

.....

Ja kāds saka, ka jums ir problēmas ar lieko svaru, apgāziet to nekauņu un uzsēdieties virsū! Tagad problēmas ar lieko svaru ir viņam.

.....

Bokseriem pirms cīņas ieteicams lasīt kvantu fizikas grāmatu – nespēja saprast ļoti saraknīgo un rada vēlmi cīnīties.

Otrdienās veikalā *KUULE*,
 Liepājas ielā 18 (ieeja no sāna),

senioriem **10%**
ATLAIDE

VISAI
 SVERAMAJAI
 PRODUKCIJAI.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
 Tālrunis 63324881.

REDZES TELPA

DECEMBRIS –
 svētku un mūsu 10 gadu
 jubilejas mēnesis!

- Pasūtīt jaunas brilles, redzes tests **BEZ MAKSAS!**
- Pasūtīt jaunas brilles, iespēja piedalīties svētku momentloterijā (izlozē pats savu atlaidi vai kādu pārsteiguma balvu).

Tāl. pierakstam uz redzes testu un uzziņām: 63322781.
 Priecīgus svētkus vēlot,
 Redzes telpas kolektīvs

www.metko.lv

Mederu iela 8, Kuldīga,
 tālr. 26567540.

Iepērkam
METĀLLŪŽŅUS,
melnus un krāsainus.

- ✘ Noņemam automašīnas no uzskaites.
- ✘ Nodrošinām transporta un konteineru pakalpojumus, objektu demontāžu.

Latvijas Finieris

Bērza finierkluču iepirkšanas cenas koklaurumā *Kuldīga*,
 Kuldīgā, Ganību ielā 12
 (cenas ir informatīvas) www.finieris.lv, tālr. 29126139.

Sortiments	Lobīšanas cilindru diametru grupas, cm	Nominālgarums, cena, EUR/m³	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierkluči	14 – 15,9	25	25
	16 - 17,9	50	50
	18 - 20,9	75	75
	21 - 24,9	100	100
	25 - 29,9	105	105
	30 - 39,9	105	105
	> 40	90	90
E šķiras finierkluči	21 - 24,9	105	105
	25 - 29,9	125	130
	30 - 39,9	125	130
	> 40	105	105
Brākēts papīrmalkā	6 - 70	20	
Neatbilstošs	visas	15	
Ar metālu	visas	10	

Pērkam meža īpašumus, tālr. 28600122, e-pasts: lfmezs@finieris.lv

VIKA SIA «Vika Wood»
 kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbalkus.

Sīkāka informācija pa tālruni 26443376.
 Papildu informācija www.vikawood.lv.

Kurzemnieku
 janvārim
 var abonēt:

līdz 27. decembrim
 www.abone.pasts.lv;

līdz 23. decembrim
 • pastā,
 • pie pastniekiem,
 • redakcijā;

līdz 17. decembrim
 pa informatīvo tālruni 67008001
 vai 27008001.

PĒRK
 cirmsas
 mežus īpašumā
 skujkoku zāģbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies,
 piedāvāsim Jums visizdevīgāko
 risinājumu!

PAAUGSTINĀTAS CENAS!
APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSAS ZĀĢBALKU TRANSPORTS
 privātpersonām no Ventspils, Kuldīgas
 un Dundagas novadiem

- Cirmsas, meža īpašumi:
 tālr. 63624364, 29403378;
- Zāģbalki: tālr. 29141474;
- Transporta pakalpojumi:
 tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

PĒRKAM

Augošu koku cirmsas
 un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestīgošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsä

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
 www.metsaforest.com/lv

Konsultācija
Jūsu mežā.

▲ Pieredzējušu speciālistu konsultācija par meža apsaimniekošanu.

▲ Izstrādāsim Jūsu meža apsaimniekošanas plānu.

▲ Veiksim meža atjaunošanas un kopšanas darbus.

Zvaniet mums
29147496.

PERSONĪBA.
4., 5. lpp.

Dāvids Klaviņš būvē pasaulē atzītas klavieres.

ROKDARBI.

Aritas Svenčas mauči gan silda, gan ir skaisti.

8. lpp.
PANĀKUMS.
2. lpp.

Kates Rasas Ozolas animācijas filma *Novirze* tika ieteikta Nacionālajai kino balvai *Lielais Kristaps*.

Tēlnieks Aigars Bikše un Kuldīgas kokapstrādes meistars Jānis Feldbergs.

KOPDARBS.
3. lpp.

Tagadmāksla nākotnei

 Turpinājums –
8. lpp.

Izzinoša laikmetīgās mākslas izstāde *Tagadmāksla Kuldīgas novada muzejā* apskatāma līdz 31. janvārim. Īpaši gaidīti bērni un viņu vecāki. Te aplūkojamo darbu autori ir Latvijā pazīstami mākslinieki: Katrīna Neiburga, agrākā kuldīdzniece Inga Meldere, Andris Eglītis un Miķelis Fišers.

Darba burtnīcā ievietota izstādes karte

Katrs mazais apmeklētājs saņems darba burtnīcu, kuru pats varēs radoši aizpildīt pēc darbu aplūkošanas. Lai rosinātu redzamo papētīt dziļāk, pieaugušajiem sagatavots izstādes apraksts un ievirzes, kā pie katra objekta sākt sarunu. Ģimene var arī iejusties mākslas kritiķu lomā un, pielīmējot zvaigznīti pie tīkamākā eksponāta, to novērtēt.

Izstādes veidotājai, māksliniecei Sabīnei Vernerei ideja tapusi no pašas pieredzes: „Pēc studijām Latvijas Mākslas akadēmijā aizbraucu strādāt laikmetīgās mākslas galerijā Antverpenē. Novēroju, ka Rietumeiropā visu paaudžu cilvēki ļoti labi orientējas laikmetīgajā mākslā, un nodomāju, kāpēc tā nav Latvijā. Kaut kas jādara, lai tas mainītos.” Viņaspriekš, svarīgi ir bērniem šādas mākslas vidē izaugt un izstādes rīkot tieši novados: „Bija skaidrs, ka tas jādara Kuldīgā, jo te esmu dzimusi un augusi. Šī izstāde ir Kuldīgas mākslinieku rezidences projekts, kuru realizējam jaukajās Kuldīgas novada muzeja telpās.” Projektu atbalstījis Valsts kultūrkapitāla fonds.

Rotaļu uzdevumu burtnīca tapusi sadarbībā ar Sabīnes mammu Sanitu Verneri – Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes *Cīrulītis* pedagogi, kura no pieredzes darbā ar bērniem ieteikusi, kādi uzdevumi būtu lietderīgi un piemēroti mazo skatītāju uztverei.

Lailas Liepiņas teksts un foto

Izstādes veidotāja Sabīne Vernere uzskata, ka bērniem ļoti patiks Andra Eglīša lielformāta glezna (2 x 3 m) no cikla RNP2VS. Eglīte tajā zīmēta ar milzu otu, lieliem triepieniem.

Animācijas filma – nominante

„Filma ir par sabiedrības aprobežotību un neiecietību, kas mūs attur no attīstības un daudziem liek ciest,” tā par savu animācijas darbu *Novirze* saka autore, kuldīdzniece Kate Rasa Ozola. Filma nupat bija izvirzīta Nacionālajai kino balvai *Lielais Kristaps* kategorijā *Labākā studentu filma*.

Kate šogad pabeigusi Latvijas Mākslas akadēmiju, kur mācījusies audiovizuālās mediju mākslas nodaļā. Filma tapusi vairākus mēnešus un pabeigta augustā: „Veidoju to 4. kursā kā bakalaura darbu. Tēma attīstījās ar laiku. Man šķiet interesanti kaut ko izveidot un tikai tad analizēt, kas tur īsti slēpjas un kā to pateikt vēl labāk. Aprobežotība un neiecietība ir diezgan aktuāla, piemēram, homofobija*, transfobija** vai nacionālisms. Vēlējos rosināt ieraudzīt šo problēmu un tās sekas, uztaisot ko vizuāli baudāmu un labi animētu. Kombinēju klāt savas intereses par mistisko, fantastisko pasauli. Animācija tapa digitāli, visu ar roku zīmējot uz grafiskās planšetes datorā.”

Autorei šis bijis pirmais tāda ilguma un kvalitātes darbs, kaut mācību laikā animācijā un režijā doti dažādi uzdevumi. Studentu apmaiņas programmā *Erasmus+* Anglijā, Ročesterā, Kate apguvusi trīsdimensiju datoranimāciju: „Iemācījos, cik tas ir sarežģīti un laikietilpīgi, un to, ka 3D animācija laikam nav domāta man. Bija saspringti, bet vērtīgi!”

Pašlaik viņa nodarbojas ar ilustrēšanu un tēlu dizainu un labprāt iesaistītos kādā jaunā projektā. Kate Rasa beigusi Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolu. Šovasar darbojusies mākslinieku grupā, kas ielās veidoja *Kuldīgas vasaras vitrāžu* brilles. Viņai bijusi iespēja piepalīdzēt animācijas meistarai Rozes Stiebrei filmā *Saule brauca debesīs*.

Kadrs no kuldīdznieces Kates Rasas Ozolas animācijas filmas *Novirze*.

* Homofobija – negatīva attieksme pret homoseksualitāti
** Transfobija – bailes no cilvēka, kurš pauž piederību citam dzimumam, nevis tam, kas norādīts piedzimstot

Elisa Rudzīte

JAUNA UN TALANTĪGA

Izmēģināt no visa pa druskai

„Jutu, ka Mākslas akadēmija būs mana vieta. Pilnīgi nekur citur sevi neredzu,” saka kuldīdzniece Ieva Dambīte-Dambergā, kura funkcionālā dizaina nodaļā studē grafikas un iepakojumu dizaina specialitātes 2. kursā. Vasarā Ieva bija viena no dalībniecēm Kuldīgas pirmajā ielu mākslas festivālā – kopā ar Arti Gustovski uz 2. vidusskolas garāžas viņi uzgleznoja senu šīs ielas fotogrāfiju.

STARP ĒST GATAVOŠANU UN MĀKSLU

Ieva beigusi Kuldīgas mākslas skolu, un vidusskolā māksla nolihta nedaudz maliņā, taču, kad tuvojies studiju laiks, atkal par to aizdomājusies: „Bija doma mācīties par uztura speciālisti, jo man ļoti patīk gatavot ēst. Taču sapratu, ka tur būs daudz medicīnas un ķīmijas, kas nav tik tuva. Nolēmu, ka tas varētu palikt kā hobijs, jo veselīgs uzturs mani interesē.” Ieva jau gadus trīs ir veģetāriete, brīvajā laikā joprojām gatavo ēst un interesējas par uzturu: „Vēlējos sevi šajā jomā izglītēt, lai savas izvēles varu pamatot. Man patīk iet uz veikalu un pirkt pārtiku, pētīt etiķetes, uzturvērtību. Tagad, kad dzīvoju Rīgā un pašai jādāmā, ko likt ledusskapī, to uztveru kā relaksāciju.”

Ieva studē otrajā no četriem kursiem: „Ģimenē visi manu izvēli atbalstīja. Sākumā baidījās, jo biju dzirdējusi, ka iestājeksāmeni ir grūti. Tie ilga četras dienas, un uzdevumi bija tiešām izaicinoši.”

Viņa izvēlējusies grafisko dizainu: „Tas ir plašs lauks, balstīts cilvēkos. Dizains nenozīmē tikai kaut ko vizuāli skaistu. Jāsaprot arī psiholoģija. Kā panākt, lai cilvēks ievēro tieši to detaļu, kādas krāsas izmantot? Labs dizains esot tāds, kas patērētājam neliek domāt. Turklāt mums, dizaineriem, jāstrādā tā, lai apmierināts būtu pasūtītājs, kura biznesam kaut ko veidojam, savukārt tas nozīmē, ka mūsu īstais klients ir šī biznesa klients. Tātad jādāmā vairāki soļi uz priekšu, jāatrod balans starp visām pusēm.”

KATRS DARBIŅŠ KĀ MĀCĪBA

Mācībās tiek apgūtas dažādas datorprogrammas, taču ir tādi priekšmeti, kuros var veidot taustāmas gleznas un kompozīcijas: „Ir svarīgi darbus arī izdrukāt, bet šogad tas grūti, jo jāmacās attālināti. Daudzos mācību priekšmetos lekcijas nav obligātas, taču citos jāpiedalās tiešsaistē. Pavasarī man tas patika, jo tas bija jaunums, varēju pavadīt laiku mājās. Taču tagad gan zūd motivācija. Ir grūti neredzēt kursabiedrus, neizjust akadēmijas iedvesmojošo auru.”

Kuldīdzniece Ieva Dambīte-Dambergā daudz laika pavada pie datora, veidojot grafiskā dizaina darbus studijām Latvijas Mākslas akadēmijā.

„Dizains nenozīmē tikai kaut ko vizuāli skaistu. Jāsaprot arī psiholoģija.”

Brīvajā laikā Ieva glezno. Attēlā – glezna ar kafējnicu *Rezidence* Kuldīgā, ko māksliniece uzdāvinājusi īpašniekiem.

Studente veidojusi dažādus darbus un vienu mīļāko izcēl nespēj: „Katrs kaut ko ir iemācījies. Viss, ko esmu gleznojusi, zīmējusi, kādas grafikas veidojusi, ir priekš manis, jo es tā attīstos.”

Vasarā viens no Kuldīgas ielu mākslas festivāla rīkotājiem A. Gustovskis piedāvājis apgleznot sienu: „Man šādām avantūrām grūti piekrist, bet Artis pamudināja, un tagad esmu priecīga. Man tik ļoti patika, ka vēlētos apgleznot vēl kādu sienu. Tas bija sarežģīti, jo jāglezno uz nelīdzeniem ķieģeļiem, taču mums iznāca labi. Tas ir arī lielākais no maniem darbiem.”

JA NU PAVĀRGRĀMATA?

Drīzumā jāpabeidz viens no augstskolas mā-

jas darbiem – jāizveido grāmata vai žurnāls par kādu tēmu: „Varēja izvēlēties jebko, un es pievērsos savai otrajai kaislībai – ēst gatavošanai. Veidoju žurnālu ar brokastu receptēm jauniešiem, kuri dzīvo kopējos dzīvokļos, lai viņi var gatavot brokastis, iepazīties, sadalīt iepirkumu sarakstu. Jāizdomā gan teksts, gan ilustrācijas – viss, kas vajadzīgs žurnālam.”

Ko darīs pēc augstskolas beigšanas, Ieva vēl nav izlēmusi: „Vēlos sevi redzēt tādā profesijā, kas iekļauj visas mani interesējošās jomas. Lai darbs ir radošs un neapnik. Ir iespēja gan studēt magistrantūrā, gan pamēģināt citu specialitāti. Man patīk izmēģināt no visa pa drusciņai. Ideāli būtu apvienot uztura hobiju ar dizainu – varbūt pat radīt pavārgrāmatu.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

Tēlnieks un amatnieks strādā rokrokā

„Rezultāts, kādu iegūstam kopā ar amata meistaru, ir daudz labāks par to, kādu es sasniegtu viens pats,” atzīstas Latvijā pazīstamais tēlnieks Aigars Bikše. Pērn viņam laba sadarbība izveidojusies ar Kuldīgas tehnikuma kokapstrādes nodaļas skolotāju Jāni Feldbergu.

Lai taptu sešus metrus un augstākas skulptūras, nepietiek ar idejas lidojumu – jāatrod amata pratējs, kas izveido tēlnieka iecerēto apjomu. A.Bikše pieredzējis, ka visiem tas nav pa spēkam, bet J.Feldbergs šogad strādājis pie lielākas lāča skulptūras. „Kā māksliniekam darbojoties ar dažādiem materiāliem, man iznāk bieži satikties ar amatniekiem,” tā tēlnieks sacīja Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma pedagogu seminārā par kokapstrādi un radošajām industrijām.

INTERPRETĒ NO PIEREDZES

A.Bikše: „Man patīk, ja cilvēki manus darbus brīvi interpretē. Bieži ir tā, ka mīcu mālu, un kaut kas parādās. Radīšana notiek tīri intuitīvi. Dažkārt pats nezinu, ko esmu izveidojis. Māksla ir lieliska ar to, ka ne vienmēr ir izskaidrojama un formulējama vārdos, bet darbojas abstraktos tēlos. Citreiz iedomājos par tām būtnēm, kuras pēc daudziem tūkstošiem gadu no smiltīm izraks kādu manis radītu tēlu. Kā viņas skatīsies, ko domās? Skaidrs, ka tām būs sava informācija par to, kā mēs dzīvojam. Bet būs arī sava izpratne par mākslas darbu.

Tas pats notiek mūsdienās – mēs mākslas darbu uztveram no pieredzes, izpratnes par pasauli, izjūtām. Tad sastopamies ar mākslas darbu, un veidojas attiecības, mijiedarbība. Kādā brīdī arī mākslinieks kļūst par sava darba apskatītāju. Māksla runā dziļāk par to, ko izdomājam ar prātu. Tāpēc mēs ar to nodarbojamies. Citādi savas vīzijas varētu viens otram vienkārši izstāstīt. Tomēr ne – mēs radām mākslas darbus, kas ar mums runā abstraktās kategorijās.”

KOPĀ LABĀKS REZULTĀTS

A.Bikšes iecienītie materiāli ir bronza, akmens un koks: „Akadēmijas izglītības sistēmas uzstādījums ir tāds, ka tēlnieks domā par formu, par ideju. Mēģina arī izprast materiālu, bet pats nejūtu, ka būtu bronzas, akmens vai koka meistars. Mana interese vienmēr ir sadarbība ar labiem meistariem, kuri materiālu un instrumentu dabu pārzina labāk par mani.” Tēlnieks nekaunas atzīties, ka viņa skulptūras ir kopdarbs. To viņš seminārā pierādīja, rādot savus darbus un atklājot tapšanas knifinus.

KĀ MĀKSLAS DARBS TOP

A.Bikše skaidro: „Izveidoju modeli kaut kādā mērogā. Tam topot, izmantoju mākslinieka tiesības kaut ko mainīt, kādu detaļu neveidot. Koka skulptūrai apkārt tiek veidots mērījumu rāmis, lai meistars, veidojot formu, varētu saprast mērogu un katras detaļas vietu. Modelī tie ir 5 cm, bet gatavā skulptūrā var būt arī 50 cm. Rūtojums ir gan uz modeļa, gan topošās skulptūras. Amatniekam galvā jābūt inženierim, lai saprastu, kā milzīgās detaļas pacelt, kustināt, apstrādāt. Mērījumiem jābūt ļoti precīziem. Kaut ko no neliela prototipa palielināt līdz milzu skulptūrai ir sarežģīti jebkuram. Jānis Feldbergs pašlaik skulptūru palielina kokā, visu laiku domājot līdzī, lai forma ir precīza. Kad skulptūra nonāk manā darbnīcā, *piezenu* detaļas.” Tēlnieks atzīst: „Esmu strādājis ar daudziem labiem amatniekiem no dažādām skolām. Bijuši tādi, kas, manas skulptūras palielinot, izstrādājuši diplomdarbu. Esmu ar viņiem sadarbojies arī pēc skolas beigšanas. Bet neviena skola neuzpumpēs supermenu. Cilvēkā pašā jābūt interesei, mīlestībai pret materiālu un patikšanai strādāt. Tad arī nāk rezultāts.”

No mazāka uz lielo

Tehnikuma meistaram Jānim Feldbergam pirmais darbs kopā ar tēlnieku Aigaru Bikši bijusi surikāta figūra kompozīcijā ar ērgli.

Tēlnieks Aigars Bikše (no labās) rāda, cik liels būs lācis, ko pēc modeļa no koka veido Kuldīgas tehnikuma pasniedzējs Jānis Feldbergs.

„Surikāts bija jātaisā 1:1. Jānis brīnīšķīgi tika galā. Koku atvedu no muižas parka Jaunpilī. Ozolam nolūza milzīgs zars. Atvedu Jānim, bet viņš saka, ka tas neesot ozols. Tiešām tas izrādījās kaut kāds Vāczemes ozols ar citādu struktūru. Īsts nav, bet zīles ir,” smejas tēlnieks un dod vārdu J.Feldbergam.

„Man sadarbības ar Aigaru ir liels gods. Viņš uzsvēra, ka pirmajam darbam jābūt mazākam. Tagad man uzticēta daudz lielāka forma – divarpus metru liels lācis. Kokam jānoņem liekā masa, ar rokas instrumentiem jāizveido forma, pēc iespējas mazāk kļūdoties. Lāci taisu no divām daļām, lai darbu vieglāk transportēt.”

AIGARS BIKŠE

- Tēlnieks, Latvijas Mākslas akadēmijas vizuāli plastiskās mākslas nodaļas vadītājs, profesors.
- Mācījies Jūrmalas 1. vidusskolā, Rīgas lietišķās mākslas vidusskolā, Latvijas Mākslas akadēmijā.
- Izstādēs Latvijā un ārzemēs piedalās kopš 1990. gada.
- Viņa mākslas objekti atrodas LU botāniskajā dārzā, Bastejkalnā, Vecrīgā, pie Nacionālās bibliotēkas, Viesturdārzā un citur. Viens no pēdējiem – *Mediķi pasaulei* – veltīts ārstiem, kuri cīnās pret Covid-19, un no jūnija līdz decembrim atradās pie Latvijas Nacionālā mākslas muzeja.

Divi Raiņi

„Rainis nav tikai Latvijai nozīmīgs literārs, domātājs un politiskais darbinieks – viņš ir latviešu cilvēka vieduma un izaugsmes simbols,” Aigars Bikše teicis par šo skulptūru.

„Ideja par izaugsmi zināšanās un iekšējā gudrībā ir iekodēta arī Nacionālās bibliotēkas apjomā: no apakšas uz augšu, no plašā uz koncentrēto. Vienlaikus paša Raiņa kā domātāja ideju dzīvotspēja nākamajās paaudzēs, manuprāt, ir atkarīga no brīvības telpas, caur kuru jaunie lasītāji sastapsies ar Raiņa darbiem. Skulptūra *Divi Raiņi* komunicē ar šo brīvību izvēlēties un mudinājumu citu atstātajos priekšstatos atrast savu Raini.” Seminārā tēlnieks atklāja dažas nianšes skulptūras novietošanā: „Raiņi ir no bronzas, bet pie rokām ir ozolkoka klājums. Mūsu laika apstākļos apsēties uz koka ir daudz patīkamāk nekā uz metāla. It kā šķiet: „Kas tur ko neuztaisīt starp tēliem garu solu!” Taču panākt, lai ģeometrija būtu perfekta, bez formu traucējošiem elementiem, ir grūtāk nekā izveidot abstraktu formu, kurā vieglāk paslēpt kļūdiņu. Te no apakšas taisīti urbumi, lai atslodotu koka spriegumu masīvajās daļās. Atkal ļoti nozīmīgi bija tas, lai amatnieks pārzina koka dabu. Šobrīd viss darbojas – cilvēki apsēžas, un nekas nesalūst.”

Meitene ar kurpi

6,2 m augstā skulptūra veidota no alumīnija un koka un atrodas Rīgas botāniskajā dārzā.

Tas ir iespaidīgs stāsts par meiteni, kura pazaudējusi kurpi, tādēļ mājīnāi nocēlusī juntu, lai to sameklētu. Figūra ir augstāka par māju, tā simbolizēot sievišķā sākuma pārākumu mājturībā. Autors reiz sacījis: „Meitene meklē kurpi, bet tev liekas, ka viņa meklē tevi.” Tāpat viņš uzsver sievietes, īpaši mātes un sievas, spēku. Seminārā A.Bikše skaidroja, ka meitenes figūra atlieta alumīnijā un krāsota, bet ar ozolu apšūto mājiņu iekšā tur metāla konstrukcija. „Tas bija milzīgi sarežģīts uzdevums. Koks ir dzīvs materiāls. Jābūt īstam amatniekam, lai atrastu īsto dēlīšu piestiprināšanas metodi, saprastu, kā panākt, lai labāk notek ūdens. Jāņem vērā vēju uzvedība, lai materiāla spriegums ilgtermiņā nemainītu skulptūras ieceri. Amatniekiem bija uzdevums ārkārtīgi precīzi strādāt ar salaiduma vietām, lai mājas forma būtu bez liekiem mezgliem un detaļām – atturīga un vienota. Redzams, ka meistari ar uzdevumu labi tikuši galā. Nopietns inženiertehniskais risinājums meklēts, lai mājas jumts turētos pats no sevis. Skulptūra ir pieklājīga izmēra un atrodas publiskā vietā, tādēļ arī drošībai jābūt visaugstākajā līmenī. Saskaņojumi šādam objektam ir tikpat nopietni, cik būvējot māju. Iesaistīto personu loks, ar kuriem māksliniekam jāstrādā, ir liels. Katram jāsaprot sava atbildība, un jāspēj vienoties par kopīgiem risinājumiem. Amatnieks nedrīkst viens pats pieņemt lēmumu. Man nākas turēt savu interesi par formu, bet jāreķinās ar aspektiem, kas ir citu cilvēku kompetencē.”

„Pa parādītu taciņu iet būtu garlaicīgi. Minu jaunās”

„Var uzskatīt, ka esmu avantūrists. Man nav bail kaut ko mainīt. Bet mana dzīves jēgas definīcija ir tāda: mēs šeit esam tāpēc, lai būtu maksimāli noderīgi. Lai mēs dotu tai dzīves videi, kurā esam, un tiem, ar kuriem mums ir saskarsme,” saka pasaulē popularitāti guvušais klavierbūves meistars DĀVIDS KĻAVIŅŠ, vislielāko klavieru autors. Rudenī viņš savu ražotni no Ungārijas pārcēlis uz Kuldīgu. Meistara vadībā strādā vairāku cilvēku komanda, un pasaulē atzītie mūzikas instrumenti top darbnīcā Kaļķu ielā 16. Bet viņa paša dzīvē nav trūcis teju vai filmas cienīgu piedzīvojumu.

Kā par savu dzīves un mūzikas instrumentu tapšanas vietu izraudzījāties Kuldīgu?

Nejausi. No Ungārijas, kur dzīvoju un klavieres būvēju pēdējos četrus gadus, martā biju atbraucis, lai skaņotu manis paša taisītās un Ventspils mūzikas vidusskolā iebūvētās. Sākās jezga ar kovīdu, robežas aizvēra, lidojumus atcēla. Spiestā kārtā paliku šeit. Esmu draugos ar mākslinieci Valda Līčiņa ģimeni, un viņi mani laipni uzaicināja pie sevis lauku mājās *Spurās*. Esmu dabas draugs – mīlu mežus un visu, kas dzīvs un elpo. Jutos ļoti labi, bet drīz vien sapratu, ka nepaspēšu izgatavot pasūtījumus. Nevienš nezina, cik ilgi tas turpināsies.

Valda dēla Dāvja bizness ir skatuvju interjera un dizaina veidošana lieliem pasākumiem. Arī viņa bizness līdz ar kovīdu kā ar nazi tika nogriezts. Viņš domāja, ka vajadzētu darīt ko jaunu. Es viņu biju ļoti labi iepazinis kā cilvēku. Ārkārtīgi kreatīvs, mākslinieciski un amatnieciski apdāvināts, prot koka un metāla darbus.

Tā mums sāka rasties ideja būvēt klavieres Kuldīgā. Ungārijā man bija divi darbinieki, bet bez manas klātbūtnes viņi to nevarēja *pacelt*. Bija liels laika iztrūkums, lai pasūtījumus izpildītu. Sapratu, ka te būs daudz jaudīgāki cilvēki. Dāvis zināja šīs telpas, ar īpašnieku vienoties, ka viņš tās mums sagatavos, un nolēmu biznesu pārcelt.

Jo ilgāk šeit esmu, jo skaidrāka bilde rādās, kas tas bija pareizi. Latvijā jutos labāk nekā Ungārijā, kur valsts valodā nesaprotu nevienu vārdu. Līčiņu ģimene man piedāvāja *Spurās* dzīvot ilgstošī. Tā ir skaistākā vieta, kādā jebkad esmu dzīvojis.

Vai Latvijā nodibinājāt jaunu uzņēmumu?

Jā, SIA *Klavins Piano*. Pamatā strādājam ar ārzemju klientiem, ražojam manu izdomāto un ieviesto modeļu klavieres. Man bija iespāids, ka Ungārijas nodokļu sistēma ir izdevīgāka nekā Latvijas. Rūpīgi pārbaudīju un konstatēju, ka te ir vai nu tāpat, vai pat izdevīgāk, ja nem vēra visus apsvērumus. Šeit, piemēram, ja kapitālu atstāj uzņēmumā, tam nav jāmaksā ienākumu nodoklis, kas Ungārijā ir 9%. Protams, vēlētos kā visi, lai būtu vēl izdevīgāk, bet nekā necilvēcīga šeit nav.

„Uzskatu sevi par laimīgāko cilvēku pasaulē. Tas nenozīmē, ka nevarētu būt labāk šur un tur, bet man nekā netrūkst,” saka izcilais klavieru meistars Dāvids Kļaviņš.

„Lielo klavieru kategorijā esmu uzbūvējis 4,7 m augstas – pasaulē visaugstākās. Cilvēki var domāt, ka man gribējies uzstādīt rekordus, bet – nē. Rekords ir, bet jēga ir panākt maksimālo skanējumu.”

Top jaunas klavieres, un meistars Dāvids Kļaviņš rāda kolēģei Majai Līcītei, kāds instrumenta būvniecībā ir nākamais solis.

Cik cilvēku pasaulē nodarbojas ar ko līdzīgu?

Tādus, kuri būvē pašu ieviestus klavieru modeļus, var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem. Industrijas uzņēmumi dara to, ko jau daudzus gadus darījuši. Mūsu instrumenti ir radikāli atšķirīgi no tradicionālajiem – galvenokārt tie radīti ar nolūku radīt jaunas skaņas.

Vai jūsu klavierēm ir no klasiskajām atšķirīga skaņa?

Jā. Mazo klavieru grupā tām ir jaunas skaņas kategorija. Modeļa nosaukums ir *Una Corda*, kas nozīmē – *viena stīga*. Instruments atšķiras ar to, ka katram tonim ir tikai viena stīga, nevis trīs kā klasiskajām klavierēm. Līdz ar to tonis sevī nekad nevar atskanoties. Skaņa ir dzirdama un tīrāka. Nav blakus svārstību. Tā ir būtiska skaņas rakstura atšķirība.

Tādēļ, ka ir viena stīga, spriedze ir daudz mazāka. Stīgu noslogojums normālās klavierēs ir starp 15 un 20 tonnām, ja rēķina svāra vienībās. Manām klavierēm ir tikai trešdaļa no tā. Līdz ar to instruments vieglāks, rezonators plānāks un skaņa ir siltāka. Skan dvēseliskāk. Šajos laikos, īpaši modernie mākslinieki, kas spēlē minimālistisko mūziku jeb to, ko sauc par moderno klasiku, klavieres klusina – liek filčus starp āmuriem un stīgām. Mūsu instrumentiem skaņa ir mīkstāka dabiski.

Lielo klavieru kategorijā esmu uzbūvējis 4,7 m augstas klavieres – pasaulē visaugstākās. Cilvēki

var domāt, ka man gribējies uzstādīt rekordus, bet – nē. Rekords ir, taču jēga ir panākt maksimālo skanējumu. Lielums saistās ar daudz garākām un tievākām basa stīgām nekā jebkurā citā instrumentā. Rezonators ir daudz lielāks – ir ilgāka izskaņa. Līdz ar to zemākie basa toni ir dzirdami kā toni, nevis kā burkšķi vai dārdoņa. Daudzi mūziķi, iepazīnušies ar manām lielajām koncertklavierēm, atzīst, ka tās ir labākas, ko viņi dzirdējuši.

Man princips ir ļoti vienkāršs – klavieres būvēju strikti pēc funkcionalitātes principa. Funkcija ir primāra, tikai tad tiek pakārtots izskats un citas dimensijas. Arī pēc formas mūsu instrumenti izskatās citādāk. Stīgām nav apkārt apbūvēta mēbele, kas skaņai drīzāk traucētu nekā dotu labu. Skanošais elements klavierēs ir stīgas, kas tiek pastiprinātas ar rezonatoru. Apkārt apbūvēta kaste varētu skaņu slāpēt. Mums ir laikmetīgs, 21. gadsimta klavieru dizains.

Kā jums radās interese par klavierbūvi?
Mani vecāki ir latvieši, kuri Otrā pasaules kara beigās ar vācu vienībām tika aizvesti uz Vāciju. Tēvs ir no Latgales, Balvu rajona Rugāju pagasta, mamma – no Tukuma. Viņi sastapās bēgļu nometnē un palika Vācijā. Mēs bijām astoņi bērni. Tikām audzināti kā patrioti, vecāki ar mums runāja tikai latviski. Bērnuudzīdā, skolā iemācījāmies vācu valodu. Mēs tikām sūtīti – un es to saucu arī par izstūjumu – uz Mīnsteres latviešu ģimnāziju, kur katram pieci gadi bija

Klavieres Klavins Modell 450 Ventspils mūzikas skolas zālē.

jāpavada vecāku patriotisma dēļ. Mācījāmies par kultūru, vēsturi.

Sajūtas ziņā vācu valoda man ir kā pirmā – es domāju vāciski. Latviešu valodai jēdzienu ziņā klāsts ir plašs, bet lietīškos jautājumos vācu valoda ir vēl precīzāka, niansētāka. Man patīk precīzi formulēt to, ko es domāju.

Kā jutāties tik koplā ģimenē?

Bērība bija ideāla: mamma velēja dzīvi tikai bērniem, uzplauka klavieres, tētis – vijoli, mandoliņu, kokli. Pats tās būvēja. Es arī pirmajā jaunībā uzbūvēju vienu kokli. Mēs nebijām bagāti – vecāki knapi varēja savilkēt galus, bet pats nepieciešamākas bija. Man 16 gados skolā iet apnika. Uzskatīju, ka tā ir laika izšķērdēšana.

Vai bijāt brīvdomātājs?

Jā, agri kļuva par brīvdomātāju. Domāju, ka man ģenētiski ir dots analītiskais impulss, jo no agras bērības patika saprast, izprast un meklēt dziļāk. To es daru līdz šai dienai konsekventi visās lietās. Par visu, ar ko nodarbojos, es dziļi un plaši izglītojos. Daudzos jautājumos esmu citādos uzskatos, nekā sabiedrība šodien tiek mācīta un programēta.

Man skaidrs, ka ir divas interese frontes: viena ir normālie cilvēki un viņu dabiskais dzīves gājums ar mērķi attīstīties, otra – valdības intereses un sabiedriskās dzīves vajadzības. Politika diemžēl visā pasaulē aizgājusi tālu no cilvēkiem. Tie ir pantiņi, ko viņi skaita, it kā viņus tas interesē. Nekonkrētība...

Kad pabeidzu pamatskolu, devītajā klasē no sistēmas izkāpu. Ja es nejausības dēļ būtu pabeidzis vidusskolu, droši vien studētu jurisprudenci, jo tā sfēra mani interesēja. Bet mācīties vairs negribēju – gribēju darīt kaut ko tādu, kam ir perspektīva, kas ir unikāls

un kam ir saistība ar mākslu. Man viens viņu būvētājs piedāvāja, vai negribu kļūt par klavieru būvētāju. Rūpnīca meklējot jauniešus, kuri to vēlas.

Tātad šajā sfērā nonācāt diezgan nejausi.

No vienas puse – sakrītība, no otras – vadība no augšas. Es ticu Dieva pamatprincipiem. Tam, ka Viņš gādā par mums un ar eņģeļu palīdzību mūs stūrē, ja mēs darām savu daļu – esam labās gribas cilvēki, kuri no sirds vēlas iet uz pareizo pusi. Tāpēc domāju, ka no augšas mums nāc palīga.

Toreiz mani fascinēja doma – būvēt klavieres. Ar lielu sajūsmu pie Vācijas lielākā industriālā klavieru ražotāja *Schimmel* strādāju par māceklī. Klavierbūvē ieguvu pamatizglītību, vēlāk arī meistara grādu. Līdz ar to vidusskolas izglītību biju ieguvis, tikai citādākā veidā. Mani kā analītisku cilvēku no sāka gala interesēja, kāpēc lietas dara tā, kā dara, kāpēc klavieru mehānismā kloķīti kustas tieši tā. Radās idejas, kā, manuprāt, mehānismu varētu uzlabot. Tikko par uzlabojumiem ierunājos ar saviem meistariem, tā saņēmu atbildi, ka tāda domašana ir laika izšķērdēšana, jo viss jau izgudrots – 100 gadus jau tā dara un darīs vēl nākamajos simt.

Vai arī meistarus jums dzīve piedāvāja tādus, lai jūs varētu sākt taisīt savas klavieres?

Jā, spiedienu un pretestību es mani iedarbojas pretēji, nekā adresāts vēlēties. Ja es redzu citādāk, tad vispārējam viedoklim nepievienojos.

Kā karjera virzījās tālāk?
Divus gadus strādāju klavieru veikalā un 1976. gadā nodibināju

Dāvida Kļaviņa mazo klavieru modelis.

savu uzņēmumu – specializējos remontā. Tajā laikā par uzbūvi iemācījies daudz. Redzēju, ka tradicionālā klavierbūvē bloķēja inovācijas. Runāju ar vienu otru ražotāju, vai tie nav ieinteresēti manās idejās. Kas par mulķībām! Nebija. 1985. gadā būvēju savas pirmās lielās, 3,7 metrus augstās klavieres. Vēlāk izsecināju, ka tās uzbūvēju 25 gadus par agru – vēl nebija interneta un iespējas izplatīt precēs tā, kā tas notiek mūsdienās. Bet es mēģināju: izveidoju plašu ierakstu studiju, ar profesionāliem pianistiem veidojam ierakstus, es tos izplatīju. Man tas šķita labākais veids, kā popularizēt savas klavieres ar jauno skanējumu.

Jau iepriekš kādu laiku esat dzīvojis arī Latvijā.

Jā. No 1998. līdz 2006. gadam. Toreiz, patriotisma dzīts, ar savu pēdējo laulāto draudzeni Annu, kura bija rīdziniece, pārcēlāmies uz šejieni. Abas meitapas tajā laikā bija mazas vēl. Annai vairāk patika sakārtotā Vācija, bet mani vienmēr vilinājuši zaicinājumi, un es izdomāju, ka gribu uz Latviju. Bērība biju galvenais blēņu darītājs ģimenē. Man gribas, lai ir interesanti. Pa parādītu taciņu iet būtu garlaicīgi – es minu jaunās. Līdz ar to man nekad nav biju pārvietoties, pārkārtoties, pārorientēties.

Vācijā savu plašu ierakstu kompāniju jau biju pārdevis vienam Taivānas uzņēmumam un sācis specializēties biržas spekulācijās: no rīta līdz vakaram pirku un pārdevu vērtspapīrus. Galvenā doma bija radīt kapitālu klavierbūves uzņēmumam. Es meklēju sponsorus, bet visi atteicās, jo nesaprata, kur gribu iet.

Kad pārcēlos uz Latviju, biržas spekulācijām tie bija ziedu laiki. Tas cilvēkus ieinteresēja. Es jutos drošs, ka nekas nevar šķībi noiet. Viens mans klients no finanšu pasaules to apšaubīja, un es teicu, ka varu pierādīt. 1997. gada beigās uzrakstīju ekonomisko prognozi 1998. gada pirmajam pusgadam Amerikā, Eiropā un Āzijā visos svarīgajos tirgos. Otrs – piedāvāju, ka iekārtošu tādu kontu, kurā redzams cilvēka vārds jeb kur zirgs un jātnieks ir skaidri redzams, un parādīšu, ka var. Viens draugs bija gatavs ieguldīt 100 tūkstošus dolāru. Šo kontu pusgadu cītīgi audzēju, pierādīju, ka mēneša peļņa bija ap 30%. Puse no peļņas pienācās man. Arī mana ekonomiskā prognoze piepildījās.

No tā visa man sakāpa par daudz galvā. Iedomājies, ka esmu lidzi gudrāks, nekā biju domājis. Nolēmu, ka nav ko katru dienu no rīta līdz vakaram sēdēt un sekot līdzi vērtspapīru tirgum, ja manas prognozes piepildās. Uztaisīšu tās nākamajam pusgadam, ieguldīšu naudu perspektīvās vietās un iešu jūrmaalā sauloties. Bet... prognozes uz šejieni. Abas meitapas tajā laikā bija mazas vēl. Annai vairāk patika sakārtotā Vācija, bet mani vienmēr vilinājuši zaicinājumi, un es izdomāju, ka gribu uz Latviju. Bērība biju galvenais blēņu darītājs ģimenē. Man gribas, lai ir interesanti. Pa parādītu taciņu iet būtu garlaicīgi – es minu jaunās. Līdz ar to man nekad nav biju pārvietoties, pārkārtoties, pārorientēties.

Vācijā savu plašu ierakstu kompāniju jau biju pārdevis vienam Taivānas uzņēmumam un sācis specializēties biržas spekulācijās: no rīta līdz vakaram pirku un pārdevu vērtspapīrus. Galvenā doma bija radīt kapitālu klavierbūves uzņēmumam. Es meklēju sponsorus, bet visi atteicās, jo nesaprata, kur gribu iet.

Kad pārcēlos uz Latviju, biržas spekulācijām tie bija ziedu laiki. Tas cilvēkus ieinteresēja. Es jutos drošs, ka nekas nevar šķībi noiet. Viens mans klients no finanšu pasaules to apšaubīja, un es teicu, ka varu pierādīt. 1997. gada beigās uzrakstīju ekonomisko prognozi 1998. gada pirmajam pusgadam Amerikā, Eiropā un Āzijā visos svarīgajos tirgos. Otrs – piedāvāju, ka iekārtošu tādu kontu, kurā redzams cilvēka vārds jeb kur zirgs un jātnieks ir skaidri redzams, un parādīšu, ka var. Viens draugs bija gatavs ieguldīt 100 tūkstošus dolāru. Šo kontu pusgadu cītīgi audzēju, pierādīju, ka mēneša peļņa bija ap 30%. Puse no peļņas pienācās man. Arī mana ekonomiskā prognoze piepildījās.

Ārkārtīgi svētīga. Bija fabrikēta apsūdzība par krāpšanu lielos apmēros. Izklaiģāja mani par lielāko krāpnieku Latvijas brīvvalkos. Dabūju desmit mēnešus paciestoties tajā vietā, ko es saucu par valsts atpūtas namu, – Centrālcietumā. Beidzot bija laiks lasīt, domāt, rakstīt, zīmēt. Apstākļi – šausmīgākie, kādos esmu dzīvojis, bet pilna pansija: pasniedz brokastis, pusdienas, vakariņas, lai arī apšaubāmas kvalitātes.

Palūdzu advokātam, lai atved Krimināllikumu un Kriminālprocesa likumu, lai pats saprotu, kādā situācijā esmu nonācis. Izstudēju sīki un smalki. Pats savam advokātam diktēju aizstāvības pantus un stratēģiju. Tur sēdēja gan tie, kam tur būtu jābūtu, gan cilvēki bez jebkādas vainas. Latvijā toreiz visu varēja pasūtīt, par visu varēja samaksāt. Tajos desmit mēnešos sapratu, ka dzīvojam beztiesiskā valstī. Manu lietu izbeidza pierādījumu trūkuma dēļ, un prokurors ierosināja, ka varu iesūdzēt valsti un pieprasīt kompensāciju. Kad iznācu, par savu svētāko pienākumu uzskatīju cīnīties pret korupciju. Atkapos un nodibināju korupcijas apkarošanas aģentūru *Da Capo*. Pāris gadu strādājam sekmīgi. Dažiem varējām palīdzēt, citiem ne. Lielākais klients bija viens vācu investors, kas cīnījās pret Rīgas domli. Redzējām, ka varam to lietu izveikt, ieguldījām līdzekļus, tomēr zaudējām. Mūsu aprindās bija nodevējis – tas deva triecienu.

Un jūs no Latvijas aizbraucāt?

Jā, uz Ameriku, uz Losandželosu. Liktenīgi, bet tieši tad mani aicināja viens bagāts cilvēks, kurš esot gatavs sponsorēt klavierbūvi. Tas bija mājiens no augšas, un es piekritu. Anna ar bērniem jau bija Amerikā latviešu nometnē, bija piedzimis trešais bērns – puika, kam tagad 16 gadu. Palikām tur.

Ar pilnu sparu atgriezies pie klavierbūves, piecus gadus strādāju, bet sponsors bankrotēja. Divus gadus vēl nodzīvoju Floridā, skaņojot klavieres un gaidot, kad sponsoram finansālā situācija uzlabosies. Viņš teica, ka meklēs kapitālu, lai turpinātu, bet tas tā arī neatradās. 2011. gadā atgriezies Vācijā, pārņēmu klavierveikalu. Ar Annu tajā laikā izšķīrāmies. Pāris gadu tur dzīvoju, kamēr mani aicināja uz Ungāriju, no kuras nu esmu pārcēlies šeit. Un tā tas aplis noslēdzās.

Cik klavieru jau esat izgatavojis, un kāda ir to cena?

Taisām 30. instrumentu, seši ir pasūtīti. Maksā no 17 500 eiro līdz pusmīlionam. Ar īpašu dizainu var būt arī dārgākas. Tas jau būs kaut kas starp mūzikas instrumentu un mākslas darbu.

Ar mīlestību pret dzīvi un glezniecību

„Jēkaba Bīnes daiļradi sāku pētīt pirms desmit gadiem aiz cieņas pret krustmāti, mākslinieka nu jau mūžībā aizsaukto meitu, Liepājas teātra aktrisi Izu Bīni,” izstādes *Jēkabs Bīne. Ar mīlestību...* atklāšanā atzina tās kuratore, mākslas zinātniece Agita Gritāne.

ARĪ KULDĪGAS AINAS

Pie mums darbu skate nonākusi tāpēc, ka no 40. gadu vidus līdz 1951. gadam J.Bīne dzīvojis un radījis šeit, būdams pedagogs V.Plūdoņa Valsts ģimnāzijā un Kuldīgas daiļamatniecības vidusskolā. Tādēļ izstādī aplūkot atbraucis arī viņa Kuldīgā dzimušais dēls Jānis.

A.Gritāne uzsver, ka te apskatāmas tādas gleznas, kuru sižeti ir paša autora izvēle, nevis dažādu varu pasūtījums. „Šeit ir tas, kas viņu interesēja, piemēram, vienkārša klusā daba ar lilijām. Patiesībā māksliniekam bija tradīcija katru gadu savā vārdadienā, 25. jūlijā, gleznot lilijas. Viņam ir vairāk nekā 20 kluso dabu ar dažādām liliju noskaņām. Zāles otrajā stāvā ir speciāli atlasītas Kuldīgas ainavas. Šīs gleznas neviens publiski nav redzējis, bet kuldīdznieki noteikti tajās pazīst savu pilsētu.”

DIETURĪBA UN DAIĻAMATNIECĪBAS SKOLA

„Kopš bērnības esmu augusi starp Bīnes gleznām,” stāsta Agita. „Tas viss bija manī tik ļoti iekšā, ka gribēju izpētīt zinātniski. Pirmais bija pētījums par dievturības atainojumu glezniecībā, bet nākamajos meklēju Bīnes vietu Latvijas mākslā un vēsturē. Viņš bija ļoti daudzpusīgs cilvēks. 1920. gadā kopā ar Ernestu Brasīņu kļuva par dievturu kustības dibinātājiem. Visur, kur braukāju pa starptautiskām konferencēm, ārzemēs daudzi ieinteresējušies tieši par dievturības aspektu viņa daiļradē un biogrāfijā, atzīstot šo kustību par pasaulē unikālu.”

Otrā pasaules kara beigās J.Bīne no Rīgas centies bēgt uz

Dievs. Māra. Laima. (1931). Glezna, ko pats autors saucis par dievturības vizuālo piemēru.

Zviedriju, bet palicis Kurzemes katlā un nonācis šeit. Kā minēts vēstures pētnieka Herberta Kmeta grāmatā *Viņa Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzija*, divus mācību gadus (1944.–1946.) V.Plūdoņa Valsts ģimnāzijā J.Bīne strādājis par zīmēšanas un rasēšanas skolotāju, bet sieva Anna vienu gadu mācījusi mājturību. Arī tālāka audzēkņi (tostarp tēlniece Līvija Rezevska) savulaik stāstījuši, kā pie J.Bīnes apguvuši mākslas pamatus.

Turpina A.Gritāne: „Viņa dienasgrāmatas liecina, ka Bīne ir viens no tiem, kurš sāka Kuldīgas daiļamatniecības skolas dibināšanu. Šeit viņš vadīja arī etnogrāfijas pulciņu. Spriežot pēc vēstulēm, ko esmu saņēmusi no viņa audzēkņiem, daudziem Bīne ir bijis cilvēks, kurš palīdz izdzīvot un emocionāli pārdzīvot pēckara smagumu.” Lai cik klusu J.Bīne centies strādāt, 1951. gadā viņš no darba atlaists, jo vietējai varai nav bijis tīkams. Mākslinieks atgriezies dzimtajā Rīgā.

PIESĀTINĀTS CEĻŠ

„Kam vien viņš ķērās klāt, tas aizgāja dziļumā,” uzskata pētniece.

kurā ir vismazāk ķīmijas, – tā sauktajos lupatniekos jeb šķiedrmateriālu ķīmiskajā apdarē. Vienlaikus strādāju trīs tekstilfabriku krāsotavās.”

UZ JOKIEM VIEN

„Tad man atkal uznāca dullums, un bezmaz 30 gadu vecumā iestājos pirmajā aktieru studijā pie Leļļu teātra.” To pabeidzis un devies uz Liepāju, kur priekšā jau bijusi māsa Iza.

„Tur nostrādāju bez trim mēnešiem 25 gadus. Nekādas zvaigznes no debesīm negrābstīju. Bija man viens ļoti bīstams *netikums*: es no jebkā varēju uztaisīt lielos smieklus – tā, ka skatītāju zāle uzsprāgst. Pirmais bija izrādē *Punktiņa un Antons*. Spēlēju policistu, biju arī suns Pifka – tā viena

Māksliniekam, pedagogam un dievturim Jēkabam Bīnem (1895–1955) veltītā izstāde Kuldīgas Mākslas namā aplūkojama līdz 3. janvārim.

J.Bīnes dzīve bijusi piesātināta: „Mākslinieks dzimis 1895. gadā. Sākotnēji īsts rīdzinieks, kurš mācījies Rīgas tirdzniecības skolā, vēlāk Purviša Rīgas pilsētas mākslas skolā. Kad tā slēgta, viņš devās uz Harkovu un turpināja studijas mākslas skolā, bet 1919. gadā atgriezās Rīgā. Pavisam drīz iestājās Latvijas Mākslas akadēmijā, tātad bija starp pirmajiem studentiem. Pēc pieciem gadiem beidza pirmo figurālās glezniecības meistarklasi un arī visu dzīvi turējās pie stingra zīmējuma, akadēmiskās glezniecības, pie tā, ko apguvis tieši Tillberga meistardarbnīcā.”

TIC LATVIJAI

Piedzīvojot politiskās varas maiņu, mākslinieks visu laiku paliek arī sabiedriski aktīvs, tic Latvijas neatkarībai, tam, ka latviešu un valsts nākotne jāmeklē vēsturē, dainās, kur viss jau ierakstīts, ka mums ir mūsu raksti, ticība, senā vēsture. Pēc Kuldīgas posma J.Bīne atgriezies Rīgā: „Un tad seko četri gadi, kuros viņš strādā kombināta *Māksla* vitrāžu cehā, ļoti aktīvi braukā uz Maskavu,

Izstādes idejas autore un kuratore **Agita Gritāne** ir mākslas vēsturniece, pasniedz mākslas studiju kursus Latvijas Mākslas akadēmijā un Liepājas Universitātē. Akadēmijā studē doktorantūrā. Ir vairāku zinātnisko publikāciju autore. Sērijā *Latvijas mākslas klasika* izdota viņas grāmata *Jēkabs Bīne*.

Agita Gritāne pie vienas no 20 Jēkaba Bīnes gleznotajām kompozīcijām ar lilijām: „Tie bija arī manas krustmātes, mākslinieka meitas Izas mīļākie ziedi.”

Ļeņingradu, Ukrainu un darina vitrāžas, piemēram, Maskavas metro, Vissavienības izstādei Ukrainā. Ir arī vairāki skandāli, kur viņš, nespējot paklusēt, tomēr runā gan par ornamentu, gan etnogrāfiju. Viņu gandrīz izslēdz no Mākslinieku savienības. Bīne to ļoti pārdzīvo, un tas sadragā veselību, tādēļ viņš pēkšņi mirst 60 gadu vecumā, bet īsi pirms tam saņem Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslinieka nosaukumu tieši par darbu vitrāžu mākslā.”

Sarežģītajā padomju laikā J.Bīnem veicies, ka viņš netika izsūtīts. Kad atgriezies Rīgā, mākslinieku esot sagaidījusi sētniece un teikusi, lai pagaidām mājās nenāk. J.Bīne paklausījis un devies uz laukiem, lai vairākus mēnešus padzīvotu pie savas topošās sievas vecākiem.

SIŽETU DAUDZVEIDĪBA

J.Bīnes atstātais mantojums ir plašs – viņa mākslu raksturo reālisms un tradicionāla pieeja glezniecībai, tomēr stilistiskais rokraksts un sižetu loks Latvijas mākslas kopainā ir atšķirīgs un interesants, uzsver A.Gritāne. „Tā

pati stiprākā viņa puse, tā dziļā ideja, tā ticība – visur jābūt saturam. Un unikāls viņš ir kontekstā ar to, ka ir viens no retajiem, kurš dievturības kustību, šo latvisko dievturību, seno stāstu, tiešām ir mēģinājis vizualizēt un radīt tam vizuāli kanonisku piemēru.”

Arī ainavas, ko gleznojis no 1940. līdz 1950. gadam, ir daiļradē nozīmīgas. „Es to interpretēju tā, ka tas ir laiks, kad viņam trūkst sižetu, trūkst tuvo dabu, kurus varētu gleznot, un tad viņš glezno ainavas,” spriež A.Gritāne. „Jā, Kuldīgā ļoti daudz tapa ainavas, jo, kā zinām, tas ir visdrošākais žanrs, kurā gleznot.”

Lietišķā māksla ir saistīta ar ornamentu, un tajā viņš pētīja, kādai jābūt latviskai istabai, kā noformēt latvisku galdus. Un radīja skices, ko vēlāk ražotāji pēc specpasūtījumiem izpildīja tieši ar viņa ornamentiem.”

J.Bīne bijis arī ļoti akurāts un piesardzīgs: „Saglabājusies dienasgrāmata, kurā pierakstīti gleznu izmēri, arī tas, kas kurā gadā gleznots, par cik kuram pārdots. Nākamajā ailītē – kur viņš šo naudu iztērējis.”

Dēla acīm

Jēkaba Bīnes dēls Jānis savulaik bijis Liepājas teātra aktieris tāpat kā māsa Iza Bīne.

MŪŽIGĀIS STUDENTS

Jānis atceras: „No 1944. līdz 1959. gadam dzīvoju dzimtajā Kuldīgā, kur beidzu vidusskolu. Pēc tam iestājos Rīgas Politehniskā institūta Ķīmijas fakultātē. Daudz vēlāk Jāņa Poruka biogrāfijā izlasīju, ka viņš arī tādu pašu muļķību izdarījis. Man tur nepatika un nebija interesanti. Pēc diviem gadiem mani atskaitīja, vēl pēc diviem paņēma atpakaļ. Biju fakultātē tāds *brīvais strēlnieks* – mūžīgais students līdz 1973. gadam. Mans matrikulas* numurs bija mazāks nekā vienam otram no jaunākajiem pasniedzējiem. Izvēlējos specializēties nozarē,

no manām labākajām lomām. Policistiem iedotas it kā 19. gadsimta ķiveres. Pārējie paņēma sev pēc mēra, bet manējā bija daudz par lielu. Arestējot zagli, viens no policistiem ar starta pistoli šauj griestos. No šāviena man cepure nokrīt pāri acīm. Zāle pārsmejusies, jo viss ir negaidīti.”

ARĪ MAMMA IR SKOLOTĀJA

„Man nav nekādas kustību koordinācijas, ir astigmātisms abām acīm, roka neiet, kur acis rāda, tādēļ tēva pēdās negāju, jo zīmulis manai rokai neklausīja. Cik varu uzzīmēt, neatraujot zīmuli no papīra, tik ir. Otrreiz tajā pašā vietā trāpīt nevaru.

Pamatskolā bija tāds priekšmets kā glītrakstīšana. Man tās

Jānis Bīne pie sava portreta, ko gleznojis tēvs Jēkabs.

bija Ēģiptes mokas! Tikai aiz cieņas pret vecākiem un viņu nopelniem man lika sekmīgu atzīmi. Mamma Anna Bīne, beigusi Kaucmindi, arī bija skolotāja Kuldīgas daiļamatniecības vidusskolā, vadīja rokdarbu nodaļu. Kad atlaida tēvu, pie reizes atlaida arī viņu. Tad Lauksaimniecības

ministrijā Staņislavs Kimčāns iedomājās, ka kādā tehnikumā jāuztaisa atjaunota Kaucmindes skola. Tas bija Vecbebros, kur mājturības skola jau pastāvēja. Tur mamma nostrādāja 25 gadus kopā ar vēl piecām bijušajām kaucmindietēm.”

* Studentu reģistrācijas numurs

DARI
PATS!

Katram savs eņģelis

Kristīne Austere: „Lai mums visiem izdodas gaiši Ziemassvētki, un lai katram ir eņģelis, kurš sargā un samīlo!”

Kristīne Austere, radošs cilvēks:

„Līdz ar dīvaino laiku pasaulē un to, ka manā iepriekšējā uzņēmumā, kas darbojās tūrismā, darbība pilnīgi apstājās, dzīvē ienāca laiks sev un ģimenei. No Liepājas ikdienas nonācām sen klusi izsapņotā vietā laukos pie jūras, kur arī pavadām daudz laika. Esot kopā ar meitiņu tik tuvu dabai, manī sāka mosties pavisam citādas radošās puses. Atklāju vēlmi darināt dažādas lietas, iekārtot, sajukt vidi, šūt, mezglot. Šujmašīnas iegāde noteikti ir labākais šīlaika ieguldījums nākotnē. Tā kā esmu cilvēks, kurš ar savu prieku dalās, radās uzņēmums *Austere Design*, kam internetā ir jau gana daudz sekotāju.”

Laila Liepiņa
Kristīnes Austeres
arhīva foto

Tuvojas Ziemassvētki, tāpēc darinām ko pavisam vienkāršu un arī noderīgu. Eņģelītis var būt gan dekors pie dāvanas, gan eglītes mantiņa, to var pielikt pie atslēgām, bet, ja darina no atstarojoša diega, tas būs arī atstarotājs.

Der jebkādas struktūras un krāsas dzija, lentītes, striķi vai atstarojošs diegs. Šis tapis no 4 mm kokvilnas diega.

2.

Ar 30 cm garo auklu sasienu kopā visas mazās auklas un piestiprina pie stabila, nekustīga priekšmeta. 50 cm auklu paliek apakšā un mezglu sien kā attēlā. Stingri savelk.

4.

Abus iepriekšējos mezglus tādā pašā secībā atkārtoti pēc iespējas zemāk. Apakšējos mezglus uzvelkot uz augšu, veidosies spārni. Cieši pievelk, pieturot spārnus, lai tie ar visu nesavelkas kopā.

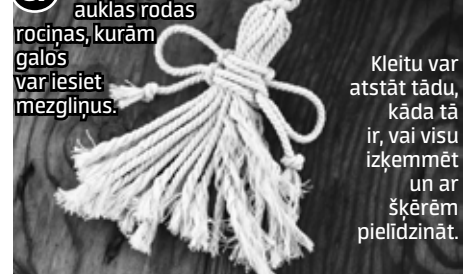
1.

3.

5.

Te var redzēt, kā veidojas eņģeļa galviņa.

Kleitu var atstāt tādu, kāda tā ir, vai visu izķemmēt un ar šķērēm pielīdzināt.

MANS KULTŪRAS NOTIKUMS

Izrāde, kas uzrunāja

Kuldīdzniece
Kitija Birze.

Aina no Latvijas Nacionālā teātra izrādes *Slaktiņa dievs*.

„Saņemt dāvanā divas biļetes uz teātri vienmēr ir patīkami. Izrādi gaidīju ar interesi, jo tajā slēpjas intriga, kas notiks uz skatuves, kādas emocijas tas raisīs,” saka kuldīdzniece Kitija Birze, kura oktobrī Liepājas teātrī noskatījās Latvijas Nacionālā teātra viesizrādi *Slaktiņa dievs*.

„Pirms kāda laika es uzreiz to atbalstītu un sāktu plānot. Bet ne šoreiz, jo kovidlaika noteikumi lika izsvērt par un pret, vai tieši šobrīd tas vajadzīgs. Tomēr sapratu, ka gaidas pēc kultūras ir spēcīgākas. Teātra mājaslapā apskatīju atsauksmes un aktieru sastāvu, pārbaudīju kalendāru un nolēmu, ka dosimies. Es labprāt apmeklēju izrādes, koncertus, izstādes, kino, muzejus, novērtēju labus kultūras pasākumus.

Uz izrādi devos kopā ar māsu. Teātra apmeklējums šoreiz bija citādāks, jo tika lūgts izmantot sejas aizsargmaskas, bija jānorāda ziņas par sevi un otru personu, sēdvietās priekšā un aizmugurē, kā arī divas vietas pa labi vai kreisi neviens nesēdēja. Pulcēšanās un norises laikā tika ievēroti visi drošības noteikumi. Skatīties izrādi man tas netraucēja.

Tā bija ģimenes konfliktkomēdija vienā daļā, pusotras stundas garumā. Pirmizrādi tā piedzīvojusi pagājušā gada 18. decembrī. Ja parēķina ārā ārkārtējās situācijas laiku, tad šķiet, ka pavisam nesen. Galvenajās lomās – Inga Misāne-Grasberga, Evija Krūze, Jānis Āmanis un Mārtiņš Egliens. Īss situācijas apraksts: turīgas ģimenes 11 gadus vecā atvase skolā sadevisi

pa seju otras tikpat turīgas ģimenes 11 gadus vecajam puikam. Taisnības meklējumos abi pāri apmaldās pārliecībā, kā bērnus audzināt, kas ir ģimene un kāda ir pati pasaules kārtība. Kā teikts izrādes aprakstā, šis ir stāsts par vecākiem, par to, cik ļoti gribam būt civilizēti, un to, ka katram ir sava taisnība. Tāpat karš ir neizbēgams. Vienkāršā situācijā izrāde risina globālas sociālas un kultūras problēmas. Lai gan skata punkts ir ass, pat nežēlīgs, komēdijas žanrā tas atklājas asprātīgā spēles formā.

Es, pirmkārt, novērtēju iespēju teātri apmeklēt un atbalstīt mūsu kultūru. Otrkārt, aktieru sastāvs šīs situācijas izspēlei izvēlēts precīzi (režisore Daiga Gaisma). Treškārt, manas pārdomas pēc izrādes, kurā atainoti gadījumi gandrīz kā no mūsu sabiedrības ikdienas, raisās dažādos virzienos. Visvairāk uzrunāja aktieru un režisores spēja ikdienas situācijas prasmīgi uzlikt uz skatuves. Izrādes niansēs jebkurš var saskatīt kādu sīkumu no savas dzīves: viedierīču klātesamība visur, bērnu vajadzību nenovērtēšana, mežerunu paklausība attiecībās un vēlme vienmēr panākt savu taisnību, īstu sarunu trūkums, nespēja konfliktus un problēmas risināt vai nevēlēšanās to darīt, ievērojama darba pienākumu izcelšana pār ģimenes kopābūšanu, laika trūkums, izlikšanās, meli... Skatos, smaidu pie sevis par viņiem uz skatuves, bet kaut kur redzu dzīvi un to sabiedrību, kas mums apkārt.”

Kitijas Birzes arhīva
un publicitātes foto

PĀRDOMAS

Kad vajag skatīties zirgam zobos jeb labdarības blaknes

Ieva Rupenheite, īpaši
Kurzemniekam

Cilvēki (dziļi sirdī) ir labdarīgi, labsirdīgi, dāsnī un sirsnīgi. Īpaši, tuvojoties gada nogalei, kad pat konsekventi kapeiciņu nedevēji mēdz noziedot elektroniski un atbalstīt ar savu piecīti kādu baznīcas jumtu vai, atkūstot sirdij, palīdzēt kādas labi organizētas kampaņas mērķim.

Filantropija (no grieķu valodas vārdiem *philos* – mīļš, dārgs, patīkams, *anthropos* – cilvēks) plašā nozīmē var tikt definēta kā „indivīda vai juridiskas personas mērķtiecīga un plānota līdzekļu vai citu resursu ziedošana kādiem sabiedriskā labuma mērķiem, negaidot par to nekādu atlīdzību. Tā skar plašu sabiedrības vajadzību spektru, piemēram, sociālās vajadzības, izglītību, veselības aizsardzību, kultūru, pētniecību, stipendiju programmas u.c.”

Filantropijai līdzīgais fenomens – labdarība – notiek spontāni, bez īpašas plānošanas, aiz līdzjutības pret kādu, kas nonācis krīzes situācijā. Plašā nozīmē labdarība ir brīvprātīga došana tiem, kuriem nepieciešama palīdzība. (*Satori.lv*)

Mīļā Ziemassvētku vecīša priekštecis jeb Mirras bīskaps Sv. Nikolajs arī bija slepenas labdarības piekritējs, kad nabadzīgām meitām pūram nepieciešamo naudu diskreti atstāja pie vecāku namdurvīm. Tomēr tie bija dukāti, nevis izsūtas sedziņas vai nedaudz lietotas, bet labas slidas. Reizēm ar labdarību asociējas Hašeka varoņa piedzīvotais pirms došanās uz fronti, kur „Apvienības varoņu apsveikšanai” dāmas pasniedz kaujas pulkam divdesmit kārbīņas ar 80 smaržīgām piparmētru tabletēm katrā, tādējādi uz pieciem vīriem nodrošinot trīs tabletes.

Kampaņveida ziedojumi īpaši

raksturīgi Adventes laikam un, kā tas mēdz gadīties pēkšņās dažāda veida aktivitātēs, ir arī ar pārsteigumiem. Tuvākais pārsteidzošais piemērs laikam būs Ropažu baznīca, kuru „kāda anonīma, bet ļoti pazīstama ziedu tirgotava” pārvērtusi Gaismas dārzā. Tā apmeklētāju ziedojumi tiks novirzīti baznīcas atjaunotnei. Neogotiskajā stilā celtajā 19. gs. dievnāmā, kas 2013. gadā nosvinēja 120 gadus, izvietoti dažādi rotājumi ar gaismas diodēm. Telpu piepilda baltas (eņģelmatu) eglītes, stieplu būrīši, lustras, mākslīgo augu virtenes, stīrnas, brieži utt. Dievnama apmeklētāji un draudzes mācītāji ir priecīgi par krāšņo rotu. Jācer, ka šī labdarība nesīs iecerētos augļus.

Tomēr, lai cik sirsnīgā noformējumā pasniegta, Ropažu evaņģēliski luteriskā dievnama askētiskā telpa šajā gaismas gaidīšanas laikā izskatās pēc savāda pārpratuma. It kā savu ballīti, kamēr tētis vēl nav atnācis, būtu sarīkojuši kādi, kuru alkas pēc kultūras un garīguma pilnībā apmierinātu lielveikalu skatlogu noformējums.

Neerti jau ir skatīties tam dāvinātajam zirgam zobos, bet varbūt dažiem nemaz nevajag zirgu.

APSKATS

Katriona Luīze Rožlāpa,
mākslas kritiķe

Māksla tevi aprūpēs

Būtu savādi nesatraukties nemaz. Pielāgošanās jaunajam normālajam noteikti kaut kādā mērā iedragā katru labsajūtu – tā vai citādi, taču nākas adaptēties. Esmu patiesi priecīga, ka vēl ir palikusi viena vieta, kur var gūt veldzi no ikdienas, – atvērtie mākslas muzeji. Tā vien šķiet, ka gluži kā par spīti visam, kas apkārt notiek, izstādes veidotas tā, lai mūsu dvēselei dotu viskrāšņāko baudījumu un mierinājumu, kāds tai varētu būt nepieciešams.

DEKORATĪVĀS MĀKSLAS UN DIZAINA MUZEJS

Svinot Jūlija Madernieka 150. gadskārtu, līdz 28. februārim Lielajā zālē skatāma izstāde *Madernieka stils*. Tā veidota, ietverot visdažādākās autora radošās darbības šķautnes, ļaujot kaut nedaudz nojaust, cik zīmīgs un ievērojams cienīgs mākslinieks viņš bijis. Madernieka dekoratīvā valoda ir unikāla, stils – tam laikam pat avangardisks, tā padarot viņu par dizaina ikonu, kas iedvesmo arī mūsdienās. Kaut gan izstāde atstāj mazuma piegaršu un vēl nenobeigta stāsta sajūtu, tā ir vērienīga un parāda J. Madernieku no atšķirīgiem rakursiem, sniedzot skatītājam vairākus jaunatklājumus, vienlaikus piedāvājot tikšanās ar latvietim jau dvēselei tuvu un pazīstamo ornamentiku.

LATVIJAS NACIONĀLAIS MĀKSLAS MUZEJS

Atceros, tātad esmu. Neuzrakstītie stāsti: mākslinieču arhīvi ir Latvijas Laikmetīgās mākslas centra veidota izstāde, ko 4. stāva zālēs var apmeklēt līdz 24. janvārim. Izstāde veidojusies kā starpdisciplinārs un pētniecisks projekts. Tā vēsta par mākslas vēsturi caur sievietes mākslinieces prizmu, kontekstualizējot to ar padomju laika politiskajām un sociālajām norisēm.

Savukārt Kupola zālē līdz 7. februārim atrodas Latvijas Laikmetīgās mākslas centra starptautiskā izstāde *Neērtās pagātnes. Saisītās pasaules*. Līdzīgi kā iepriekš minētā tā aptver padomju laiku un Austrumeiropu. Tā runā par mantojumu un traumatisku tematiku, kas bieži slēpta. Tāpat tā pievēršas dzimumu nevienlīdzībai, atmiņām par laiku un notikumiem, kas paaudzēs nodoti nākamībai.

Baltijas valstu mākslinieku izstāde *Nepieradinātās dvēseles. Symbolisms Baltijas valstu mākslā* – tas ir un būs viens no grandiozākajiem 21. gadsimta notikumiem Latvijas mākslā, ko Lielajā zālē var apskatīt līdz 21. februārim. Parīzes Orsē muzejs bija izstādes sākuma punkts, tālāk tā ceļoja pa Baltijas valstu galvaspilsētām. Mākslinieku meistardarbi izpelnījās īpašu atzinību profesionāļu un skatītāju vidū, jaunu Baltijas valstu māksliniecisko šķautni atklājot plašākā kontekstā un pasaules mērogā. Rīgā skatāmais joprojām pārsteidz un iejūsmina. To nūdien varētu nosaukt par izlasi – *labākais no labākā*. Šī ir iespēja ne tikai iepazīt kaimiņvalstu nozīmīgākos simbolisma māksliniekus, bet arī uz latviešu dižgariem palūkoties ar pavisam citu skatu. Šo īpašo notikumu palaist garām nūdien nevajadzētu, jo katram taču vajag dzīvēt ko skaistu.

Tagadmāksla nākotnei

(Sākums 1. lpp.)

„Plānojot izstādi *Tagadmāksla*, zināju, ka vajag atrast labus, sevi pierādījušus māksliniekus, kuriem jau ir augsts valsts un nozares profesionāļu vērtējums,” tā par Kuldīgas novada muzejā eksponētajiem Katrīnas Neiburgas, Ingas Melderes, Andra Eglīša un Miķeļa Fišera darbiem saka ieceres autore, bijusī kuldīdzniece Sabīne Vernere.

„Es izvēlējos māksliniekus, katru uzrunāju, un viņi bija priecīgi, jo jebkurš grib dot savu artavu nākamajai paaudzei.” Otrā mūsu novadniece I. Meldere speciāli izstādei radījusi divus darbus, kas rosina domāt par pašlaik pasaulē aktuālām tēmām. Pārējie autori no saviem darbiem izvēlējušies tādus, kas raksturotu viņu daiļradi.

ANDRIS EGLĪTIS

• Dzimis 1981. gadā Rīgā.
• Darbības jomas: glezniecība un tēlniecība, instalācijas.
• Purviša balva 2013. gadā par personālizstādi *Zemes darbi*. Kopā ar Katrīnu Neiburgu veidojis instalāciju *Armpit* (2015) Latvijas paviljonam Venēcijas biennālē, tad instalācijas *Armpit California Edition* Koačellas Mūzikas un mākslas festivālā ASV (2016) un *Will-o'-the-Wisp* Indijas biennālē Kochi-Muziris (2016).

No cikla *Specific Chaos/Dirty Modernism (Specifiskais haoss/Netirais modernisms)*. Ikdienišķs skats uz aizmirstu lietu kopumu.

INGA MELDERE

• Dzimusi 1979. gadā Kuldīgā, dzīvo Somijā, Helsinkos.
• Darbības jomas: gleznotāja, mākslas restauratore.
• Purviša balvai, kas tiks pasniegta nākamgad aprīlī, nominēta par 2019. gada darbu *Braunijs no Bruņinieku ielas* – sienas gleznojumu uz koka nama Rīgā, Bruņinieku ielā 14, Starptautiskās laikmetīgās mākslas biennāles programmā *microRIBOCA*.

Rīts. Pīlīte dzīvnieciņiem trīs valodās saka *labrīt*. Ar šo gleznu autore grib uzsvērt multikulturālisma ideju, ka cilvēki runā dažādās valodās un dažādi izskatās.

MIĶELIS FIŠERS

• Dzimis 1970. gadā Rīgā.
• Darbības jomas: glezniecība, instalācijas, video objekti, video, scenogrāfija.
• Purviša balva par personālizstādi *Netaisnība* 2014. gadā, 57. Venēcijas mākslas biennālē 2017. gadā veidojis Latvijas paviljonu *Kas slikts var notikt*.

Trīsbrīdība. Autors vēlas aktualizēt dvēseles, gara un ķermeņa konceptu. Savienojot gatavus objektus, radīts jauns mākslas darbs, kas sākotnējo vēstījumu maina.

KATRĪNA NEIBURGA

• Dzimusi 1978. gadā Rīgā.
• Darbības jomas: instalācijas, gaismas un video projekcijas, scenogrāfija un video operas un teātra iestudējumiem un koncertiem.
• Pirmās Purviša balvas saņēmēja. Balvai tika izvirzīta 2007. gadā par darbiem *Topoloģija Nr. 29* no izstādes *Urbanoloģika* Andrejsalā un *Solitude* no 2. Maskavas laikmetīgās mākslas biennāles. Piedalījies grupu izstādēs, tai skaitā Sidnejas biennālē Austrālijā (2006), Ziemeļvalstu balvas *Ars Fennica* nominantu izstādē muzejā Kumu Tallinā (2009). 2015. gadā kopā ar dzīvesbiedru Andri Eglīti veidojusi Latvijas ekspozīciju *Armpit (Paduse)* 56. Venēcijas mākslas biennālē.

Video un audio instalācija *Transformācijas. Vēja slota. Raganas slota*.

Meistars rodas ārdot

„Pati tos nēsāju bieži un, kad jau pierodu, bez tiem jutos kā kaila,” par pašas darinātajiem maučiem jeb pulsa sildītājiem saka kuldīdzniece

Arita Svenča.

Viņa teju desmit gadus darbojas rokdarbu kopā *Čaupe*, kur iepazīsini mauču darināšanu. Kopš tā laika tapuši vairāk nekā 50 pāru.

„UZĶĒRU TO SAJŪTU”

Arita jau skolas laikā adījusi džemperus, jakas. „Ja man nepatīk, tad neadu. Ja man lūdz uzadīt ko konkrētu, tad iet visgrūtāk. Katrs cilvēks jau savā prātā ir izdomājis, kā tas varētu izskatīties, bet nav garantijas, ka es uztaisīšu tieši tā, un tad var būt vilšanās.

Man tas nav bizness – tas sagādā mieru un piepildījumu. Redzēt otra acis prieku ir mans gandarījums un medusmaize! Kad dāvinu, tad acīs ir prieks, bet, ja cilvēkam jāpērķ, tad tiek domāts: „Vai, cik dārgi! Vai man vajag? Un kuru krāsu izvēlēties?” Tur jau vairs nav tā prieka.

Mauči ir etnogrāfiska lieta – tautas tērpu sastāvdaļa. Senāk tos izmantoja, lai savāktu kreklus, durknes, kuras tolaik šuva ļoti platas. Tos daudz valkāja gan vīrieši, gan sievietes.” Tikai pagājušā gadsimta sākumā tie sākti rotāt ar pērlītēm. Nu etnogrāfija un rokdarbi atkal nāk modē: „Redzot jaunu cilvēku tautiskos cimdiņos, ap sirdi kļūst tā silti.” Ap 2016. gadu maučus cilvēki sākuši nēsāt ikdienā. „Tad gan aizrāvos. Tie bija mani ziedu laiki! Sapratu, ka tos var bagātīgi rotāt ar pērlītēm, uztaisīt greznus kā mākslas darbus, veidot tautiskas un neredzētas kompozīcijas. Uzķēru to sajūtu! 2018. gadā no pašvaldības saņēmu amatnieku Gada balvu, un tas bija patīkami,” atceras Arita.

4000 PĒRLĪŠU RINDU RINDĀS

„Sākumā izdomāju rakstu, tad uzzīmēju dizainu, un tā ir kā meditācija. Atzīmēju rutiņu skaitu, lai vieglāk skaitīt valdziņus. Tad uz diega veru pērlītes tādā secībā, lai veidotos raksts. Sākumā noadu piecas rindiņas, tad, pieliekot pretī spoguļi, jau redz, kā izskatītos desmit. Ja nepatīk, ārdū ārā. Stundā varu noadīt piecas sešas rindiņas, jo darbs ir smalks un es to daru diezgan lēni. Vienam maucim vidēji ir 64.”

Ja kāda pērlīte uzvērta nepareizi, Arita raujot diegu pušu un kļūdu labojot: „Ārdīt sanāk bieži – parasti, ja krāsu salikums vai raksts nepatīk. Mans mīļākais teiciens: meistars rodas ārdot. Maučus adu kā vasarā, tā ziemā. Vienmēr labāk to darīt labā garastāvoklī.” Vaļasprieks gan neesot no lētajiem. Katrā pāri – ap 4000 pērlītēm, pat vairāk. Tie, kas darināti no melnas dzijas, izskatās iespaidīgāk, jo izeļas pērlīšu krāsas, taču adīt grūtāk, jo diegs tumšs un grūtāk redzēt.

Tādā tehnikā tapušas arī rokassprādzes, kaklarotas, jostas un citi aksesuāri, tomēr pats mīļākais darbiņš esot mauči, kas darināti meitai uz kāzām. „To darīju ar lielu mīlestību, un izskatījās ļoti skaisti,” priecājas mamma.

Elisas Rudzītes teksts un foto